

IZVJEŠĆE O FINANCIJSKOJ REVIZIJI

OPĆINE POSUŠJE

2023.

Broj: 01-02-07-11-2-2987-7/23

Sarajevo, srpanj 2024.

SADRŽAJ

I.	IZVJEŠĆE NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠĆE O REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA	1
2.	IZVJEŠĆE O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	3
II.	REZIME DANIH PREPORUKA	5
III.	KRITERIJI ZA FINACIJSKU REVIZIJU	7
IV.	IZVJEŠĆE O REVIZIJI	8
1.	UVOD	8
2.	PREDMET, CILJ I OBUJAM REVIZIJE.....	9
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA.....	9
4.	SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA	10
5.	PLANIRANJE I IZVJEŠĆIVANJE.....	13
5.1	Izrada i donošenje proračuna i plana poslovanja.....	13
5.2	Izveščivanje	14
6.	FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	14
6.1	GODIŠNJE IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU PRORAČUNA	14
6.1.1	Prihodi i primici	14
6.1.1.1	Prihodi od poreza	14
6.1.1.2	Neporezni prihodi	14
6.1.1.3	Primljeni transferi i donacije	15
6.1.2	Rashodi, izdaci i financiranje.....	16
6.1.2.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih	17
6.1.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.....	19
6.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	21
6.1.2.4	Kapitalni transferi	23
6.1.2.5	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	24
6.1.2.6	Tekuća proračunska pričuva	24
6.1.3	Finacijski rezultat.....	25
6.2	BILANCA STANJA	26
6.2.1	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe.....	26
6.2.2	Stalna sredstva	27
6.2.3	Kratkoročne obveze i razgraničenja.....	28
6.2.4	Dugoročne obveze i razgraničenja.....	29
6.2.5	Popis imovine i obveza	29
6.3	IZVJEŠĆE O NOVČANIM TIJEKOVIMA	29
7.	IZVANBILANČNA EVIDENCIJA	30
8.	JAVNE NABAVE	30
9.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠĆA	33
V.	PRIVICI	34
1.	GODIŠNJA FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	34
2.	IZJAVA RUKOVODSTVA	34

I. IZVJEŠĆE NEZAVISNOG REVIZORA

Izvješće nezavisnog revizora daje se na temelju provedene financijske revizije, koja obuhvaća reviziju financijskih izvješća i reviziju usuglašenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠĆE O REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju financijskih izvješća **Općine Posušje (u daljnjem tekstu: Općina)**, koja obuhvaćaju: Bilancu stanja na 31. 12. 2023. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvješće o novčanim tijekovima, Izvješće o kapitalnim izdacima i financiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnje izvješće o izvršenju proračuna za godinu koja se završava na taj dan, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanih u odjeljku *Temelj za mišljenje s rezervom*, financijska izvješća istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, financijski položaj Općine na 31. 12. 2023. godine, novčane tijekove i izvršenje proračuna za godinu koja se završava na taj dan, sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja.

Temelj za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvješću:

- 1. Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima manje je iskazan za 755.746 KM jer su sredstva zaštite i spašavanja i sredstva za šume iz ranijeg razdoblja u iznosu od 173.728 KM priznata kao prihod ranijeg razdoblja, iako nisu utrošena, a dospjele obveze po dugoročnim kreditima u iznosu od 582.018 KM nisu iskazane na poziciji izdataka za otplate dugova. Navedeno nije sukladno odredbama Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenih politika za proračunske korisnike Općine (točke 6.1.1.3 i 6.1.3 Izvješća);**
- 2. Kratkoročna potraživanja nisu točno iskazana jer se potraživanja po temelju komunalne naknade ne evidentiraju u Glavnu knjigu, a iskazana potraživanja u iznosu od 21.500 KM nisu utemeljena jer su evidentirana bez validne računovodstvene isprave. Navedeno nije sukladno odredbama Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenih politika za proračunske korisnike Općine (točka 6.2.1 Izvješća);**
- 3. Ne možemo potvrditi početna stanja stalnih sredstava i izvora sredstava za 2023. godinu za najmanje 2.895.337 KM s obzirom na to da nije izvršena revalorizacija stalnih sredstava za 2022. godinu sukladno tada važećim propisima. Knjiga kapitalne imovine ne sadrži sve propisane elemente, a određena stalna sredstva su iskazana u jednom iznosu, zbog čega nismo u mogućnosti potvrditi njihovu strukturu. Navedeno nije sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH (točka 6.2.2 Izvješća).**

Reviziju financijskih izvješća obavili smo sukladno Zakonu o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okviru profesionalnih objava.¹ Primijenjeni standardi su ISSAI 100 – Temeljni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvalitete za vrhovne revizijske institucije, ISSAI 200 – Principi financijske revizije i ISSAI 2000–2899 – standardi financijske revizije. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju financijskih izvješća*.

¹ Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava („Sl. novine FBiH“, broj 59/22). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri razine objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Nezavisni smo od Općine sukladno ISSAI-ju 130 – Etički kodeks, te sukladno etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti shodno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeće pitanje:

- **Komunalno poduzeće „Komrad“ i njegov pravni sljednik JP „Vodovod“ nisu izmirivali obvezu po supsidijarnom kreditu od Međunarodne asocijacije za razvoj u iznosu od 13.800.000 SDR, iako je najveći dio kredita došao na naplatu. Općina nije ove obveze iskazala u izvanbilančnoj evidenciji kao uvjetne obveze, iako kao osnivač spomenutih poduzeća može biti u obvezi vraćanja ovoga kredita (točka 7. Izvješća)**

Naše mišljenje nije modificirano u vezi s navedenim pitanjem.

Odgovornost rukovodstva za financijska izvješća

Načelnik je odgovoran za izradu i fer prezentaciju financijskih izvješća, sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća koja ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili pogreške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz financijska izvješća, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u danim okolnostima.

Odgovornost revizora za reviziju financijskih izvješća

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li financijska izvješća kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške, kao i izdati izvješće nezavisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena sukladno INTOSAI Okviru profesionalnih objava, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utječu na ekonomske odluke korisnika donesene na temelju tih financijskih izvješća.

Kao dio revizije, shodno INTOSAI Okviru profesionalnih objava, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja financijskih izvješća, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju temelj za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog uslijed prevare, veći je od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje unutarnjih kontrola;
- stječemo razumijevanje unutarnjih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i u svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti unutarnjih kontrola Općine;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvješća, uključujući i objave, kao i odražavaju li financijska izvješća transakcije i događaje na kojima su zasnovana na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u unutarnjim kontrolama, koji su otkriveni tijekom revizije.

2. IZVJEŠĆE O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvješća **Općine Posušje za 2023. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Temelj za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Općine za 2023. godinu sukladne su, u svim materijalnim aspektima, zakonima i drugim propisima koji su definirani kao kriteriji za danu reviziju.

Temelj za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvješću:

1. **Nije uspostavljena jedinica za unutarnju reviziju, što je obveza sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilniku o kriterijima za uspostavu jedinice za unutarnju reviziju u javnom sektoru u FBiH (točka 4. Izvješća);**
2. **Dokument okvirnog proračuna nije sačinjen, niti se sačinjavaju operativni planovi i planovi novčanih tijekova. Rashodi i izdaci Proračunom nisu planirani prema izvorima financiranja. Stvoreni su rashodi i izdaci preko iznosa odobrenog posebnim dijelom Proračuna za te namjene u iznosu od 908.845 KM i nisu poštovani prioriteti izvršavanja proračuna. Navedeno nije sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH i Odluke o izvršavanju proračuna FBiH (točke 5.1 i 6.1.2 Izvješća);**
3. **Nije proveden cjelovit popis, s obzirom na to da njime nije obuhvaćena cjelokupna imovina i obveze, te samim tim nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem shodno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH (točka 6.2.5 Izvješća);**
4. **Nisu provedeni postupci javnih nabava za izdatke održavanja nerazvrstanih cesta u iznosu od 154.214 KM. Za nabavu i ugradnju umjetne trave na stadionu u vrijednosti od 244.530 KM dobavljač je kasnio u izvođenju radova, a Općina nije koristila zaštitne klauzule iz ugovora. Navedeno nije sukladno Zakonu o javnim nabavama i zaključenom ugovoru (točka 8. Izvješća).**

Reviziju usklađenosti izvršili smo sukladno Zakonu o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okviru profesionalnih objava. Primijenjeni standardi su ISSAI 100 – Temeljni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvalitete za vrhovne revizijske institucije, ISSAI 400 – Principi revizije usklađenosti i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Općine sukladno ISSAI-ju 130 – Etički kodeks, te etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti shodno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeće pitanje:

- **Uspostavljene su evidencije o nazočnosti zaposlenika na poslu, sukladno Pravilniku o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažiranim na radu, ali dio zaposlenika ne prijavljuje dolaske i odlaske s posla, kao i odlaske i dolaske s pauze u elektronskom sustavu, zbog čega izražavamo sumnju u njihovu vjerodostojnost (točka 6.1.2.1 Izvješća).**

Naše mišljenje nije modificirano u vezi s navedenim pitanjem.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju financijskih izvješća, načelnik je odgovoran osigurati da aktivnosti, financijske transakcije i informacije budu sukladne propisima kojima su regulirane i potvrditi da je tijekom fiskalne godine osigurao namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o financijskim izvješćima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome jesu li aktivnosti, financijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, sukladne zakonima i drugim propisima kojima su regulirane. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava, uvijek otkriti značajnu neusklađenost kada ona postoji. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome koriste li se sredstva za odgovarajuće namjene i je li poslovanje Općine, prema definiranim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji reguliraju poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu financijskog upravljanja, funkcije unutarnje revizije i sustava unutarnjih kontrola.

Sarajevo, 29. 7. 2024. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić, s.r.

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić, s.r.

II. REZIME DANIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/ TOČKA
1.	Uspostaviti sustav unutarnjih kontrola sukladno Zakonu o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH u dijelu reguliranja internim aktima procesa izrade i realizacije strateškog plana, izrade i izvršavanja proračuna i evidencije poslovnih događaja.	4.
2.	Donijeti registar proračunskih korisnika sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Pravilniku o načinu i vođenju registra proračunskih korisnika proračuna u FBiH.	4.
3.*	Uspostaviti jedinicu za unutarnju reviziju sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.	4.
4.	Usvojiti plan integriteta i provoditi aktivnosti predviđene Akcijskim planom.	4.
5.*	Rashode i izdatke proračunom planirati prema izvorima financiranja, sačinjavati dokument okvirnog proračuna, operativne planove i planove novčanih tijekova, te poštovati rokove izrade proračuna.	5.1
6.	Odlukom o izvršavanju proračuna određivati iznos zaduženja, osigurati potrebna mišljenja prilikom dugoročnog zaduženja.	5.1.
7.	Rashode i izdatke stvarati i odobravati samo za namjene i do visine utvrđene u posebnom dijelu proračuna te poštovati prioritete izvršavanja proračunima, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Odluci o izvršavanju proračuna.	6.1.2
8.	Izdatke za otplatu dugova knjigovodstveno evidentirati sukladno Računovodstvenim politikama za proračunske korisnike Općine.	6.1.2
9.	Osigurati da svi zaposlenici evidentiraju nazočnost na poslu s ciljem uspostavljanja evidencija sukladnih Pravilniku o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažiranim na radu.	6.1.2.1
10.	Ocjenjivanje državnih službenika i namještenika vršiti sukladno Zakonu o državnim službenicima u Županiji Zapadnohercegovačkoj i Zakonu o namještenicima u tijelima državne službe u Županiji Zapadnohercegovačkoj.	6.1.2.1
11.	Naknade za privremeno obavljanje poslova drugog radnog mjesta isplaćivati samo u slučaju da su poduzete sve aktivnosti na popuni upražnjenih radnih mjesta, a za obavljanje redovitih aktivnosti utvrđenih Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu ne isplaćivati dodatne naknade.	6.1.2.1
12.	Za obavljanje poslova utvrđenih Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji angažirati državne službenike i namještenike zaposlene u Općini, a obračun i isplatu poreza i doprinosa na naknade zaposlenicima koji su članovi povjerenstva vršiti sukladno zakonskim propisima.	6.1.2.2

13.	Kapitalne izdatke realizirati za projekte definirane Programom kapitalnih investicija, kako je to predviđeno Odlukom o izvršavanju proračuna.	6.1.2.5
14.*	Izvršiti analizu neraspoređenog viška rashoda nad prihodima, utvrditi iznos ranije priznatih, a neutrošenih namjenskih prihoda i provesti korektivna knjiženja, a zatvaranje konta na kraju godine vršiti sukladno Pravilniku o knjigovodstvu.	6.1.3
15.	Inicirati donošenje izmjena Odluke o komunalnoj naknadi sukladno Zakonu o komunalnom gospodarstvu, te uspostaviti evidencije potraživanja komunalne naknade u glavnoj i pomoćnim knjigama riznice.	6.2.1
16.*	Kratkoročna potraživanja priznavati i knjigovodstveno evidentirati sukladno odredbama Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH, te pokrenuti aktivnosti na naplati pozajmica od Sportskog saveza.	6.2.1
17.	Uspostaviti knjigu kapitalne imovine, kako je to predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.	6.2.2
18.*	Popisom utvrditi stvarno stanje imovine i obveza, te izvršiti usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, kako je predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.	6.2.5
19.	Uvjetne obveze temeljem neizmirenih obveza po kreditu javnog poduzeća kojemu je Općina osnivač i sudskih sporova evidentirati u izvanbilančnoj evidenciji sukladno odredbama Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.	7.
20.	U ugovorima obvezno ugraditi klauzulu o zabrani zapošljavanja sukladno članku 72. Zakona o javnim nabavama.	8.
21.	Nabavu izvođenja radova održavanja nerazvrstanih cesta vršiti uz primjenu Zakona o javnim nabavama, kako je to Odlukom o izvršavanju proračuna i predviđeno, te vršiti obračun i naplatu penala zbog neblagovremenog izvođenja radova sukladno zaključenim ugovorima.	8.

* nerealizirane preporuke iz prethodnog razdoblja (pet)

III. KRITERIJI ZA FINACIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvješća i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvješća i reviziju usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo jesu li predmeti revizije, tj. finansijska izvješća, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o proračunima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu proračuna u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu proračuna u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH;
- Odluka o izvršenju Proračuna Općine Posušje za 2023. godinu;
- Proračun Općine Posušje za 2023. godinu;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Zakon o principima lokalne samouprave u FBiH;
- Statut Općine Posušje;
- Zakon o riznici u FBiH;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH;
- Zakon o državnim službenicima u tijelima državne službe u Županiji Zapadnohercegovačkoj;
- Zakon o namještenicima u tijelima državne službe u Županiji Zapadnohercegovačkoj;
- Pravilnik o radnim odnosima, plaćama i naknadama državnih službenika i namještenika u službama za upravu općine Posušje;
- Odluka o utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za plaće izabranih dužnosnika, nositelja izvršnih funkcija, savjetnika i pravobranitelja;
- Odluka o procedurama utvrđivanja osnovice za obračun plaće i utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za plaće državnih službenika i namještenika u službama za upravu općine Posušje;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o javnim nabavama;
- kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV. IZVJEŠĆE O REVIZIJI

1. UVOD

Općina Posušje je jedinica lokalne samouprave u sastavu Zapadnohercegovačke županije (u daljnjem tekstu: Županija), uspostavljena Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH² i Statutom Općine Posušje. Nadležnosti Općine utvrđene su Ustavom FBiH, Ustavom Županije i Statutom Općine.

Općina obavlja poslove kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a naročito: osiguranje i zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, donošenje proračuna Općine, donošenje programa i planova razvitka Općine i stvaranje uvjeta za gospodarski razvitak i zapošljavanje, utvrđivanje i provođenje politike uređenja prostora i zaštite čovjekove okoline, donošenje prostornih, urbanističkih i provedbenih planova, uključujući zoniranje, utvrđivanje i provođenje stambene politike i donošenje programa stambene i druge izgradnje, utvrđivanje politike korištenja i utvrđivanje visine naknada za korištenje javnih dobara, utvrđivanje i vođenje politike raspolaganja, korištenja i upravljanja građevinskim zemljištem, utvrđivanje politike upravljanja i raspolaganja imovinom Općine, utvrđivanje politike upravljanja prirodnim resursima Općine i raspodjele sredstava ostvarenih na temelju njihova korištenja, upravljanje, financiranje i unapređenje djelatnosti i objekata lokalne komunalne infrastrukture: vodoopskrba, odvođenje i prerada otpadnih voda, prikupljanje i odlaganje čvrstog otpada, organiziranje i unapređenje lokalnog javnog prijevoza, utvrđivanje politike predškolskog obrazovanja, unapređenje mreže ustanova te upravljanje i financiranje javnih ustanova predškolskog obrazovanja koje osniva Općina, osnivanje, upravljanje, financiranje i unapređenje ustanova osnovnoga obrazovanja, osnivanje, upravljanje, unapređenje i financiranje ustanova i izgradnja objekata za zadovoljavanje potreba stanovništva u oblasti kulture i sporta, ocjenjivanje rada ustanova i kvaliteta usluga u djelatnosti zdravstva, socijalne zaštite, obrazovanja, kulture i športa, te osiguranje finansijskih sredstava za unapređenje njihova rada i kvaliteta usluga sukladno potrebama stanovništva i mogućnostima Općine kao i druge poslove od lokalnog značaja koji nisu isključeni iz mjerodavnosti, niti su dodijeljeni u mjerodavnost neke druge razine vlasti.

Tijela Općine su Općinsko vijeće (u daljnjem tekstu: Vijeće) i općinski načelnik. Općinsko vijeće je, prema Statutu, zastupničko tijelo građana Općine i tijelo lokalne samouprave izabrano na temelju općeg biračkog prava na izravnim izborima tajnim glasovanjem na način određen zakonom. Ono donosi opće akte i druge akte u okviru samoupravnoga djelokruga Općine te obavlja druge poslove sukladno Ustavu, zakonu i statutu. Ima 25 vijećnika. Općinski načelnik je nositelj izvršne vlasti Općine, koji je predstavlja i zastupa, donosi akte iz svoje mjerodavnosti, predlaže odluke i druge akte Vijeću. Biraju se na mandat od četiri godine neposredno na izborima, sukladno Izbornom zakonu BiH. Predsjedavajući vijeća je Mario Knezović.

Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu jedinstvenog tijela uprave i službi za upravu utemeljene su sljedeće službe: Služba za opću upravu i društvene djelatnosti, Služba za financije, Služba za javne nabave, Služba za imovinsko-pravne, geodetske poslove, katastar, prostorno uređenje i zaštitu okoliša i Služba za gospodarstvo.

Pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu sistematizirana su 94 radna mjesta, a na 31. 12. 2023. godine bilo je 70 zaposlenih.

Načelnik Općine je Ante Begić od 15. 12. 2020. godine.

Sjedište Općine je u Ulici Fra Grge Martića 30.

² „Službene novine FBiH“, br. 49/06

2. PREDMET, CILJ I OBUJAM REVIZIJE

Predmet revizije su financijska izvješća Općine za 2023. godinu i usklađenost aktivnosti, financijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je izraziti mišljenje o tome jesu li financijska izvješća pouzdana i odražavaju li bilance u potpunosti rezultate izvršenja proračuna. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti financijsko upravljanje, sustav unutarnjih kontrola i funkcija unutarnje revizije.

Revizija je obavljena sukladno unutarnjim planskim dokumentima, s prekidima u razdoblju od studenog 2023. do srpnja 2024. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu unutarnjih kontrola, pojedine materijalno značajne pogreške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je financijsku reviziju Općine za 2016. godinu, sačinio Izvješće o izvršenoj reviziji i dao mišljenje s rezervom o financijskim izvješćima i mišljenje s rezervom o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvješću su dane preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Općina nije postupila sukladno člankom 16. točka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestila o poduzetim radnjama s ciljem prevladavanja nepravilnosti identificiranih u revizijskom izvješću.

Revizijom je konstatirano da su poduzete odgovarajuće mjere sukladno planiranim aktivnostima.

Uvidom u poduzete aktivnosti i analizom realizacije danih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizirane preporuke	
1.	Općina je donijela Pravilnik o računovodstvenim politikama i Pravilnik o korištenju sredstava reprezentacije.
2.	Općina je uspostavila riznično poslovanje sukladno Zakonu o riznici u FBiH.
3.	Načelnik je sačinio i dostavio Izjavu o fiskalnoj odgovornosti.
4.	Uspostavljene su cjelovite evidencije prikupljenih namjenskih sredstava, kao i evidencije realizacije namjenskih sredstava za definirane namjene.
5.	Koeficijenti za obračun plaća i naknada plaća usuglašeni su sa Zakonom o plaćama i naknada u organima vlasti FBiH.
6.	Ne vrše se isplate naknada zaposlenicima za korištenje privatnih mobilnih telefona.
7.	Stanje stalnih sredstava usklađeno je sa stanjem izvora sredstava.
8.	Postupci javnih nabava se provode u okviru propisanih vrijednosnih razreda sukladno Zakonu o javnim nabavama.
Nerealizirane preporuke	
1.	Uspostaviti unutarnju reviziju sukladno članku 8. stavak 4. Zakona o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i članku 9. Pravilnika o kriterijima za uspostavljanje Jedinice za unutarnju reviziju u javnom sektoru u FBiH.

2.	Kod pripreme i izrade proračuna, kao i kod proračunskog izvješćivanja dosljedno se pridržavati odredbi Zakona o proračunima u FBiH i Pravilnika o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.
3.	Pratiti potraživanja po ročnosti i poduzimati zakonom predviđene aktivnosti u cilju naplate potraživanja, a potraživanja starija od 6 mjeseci iskazivati na poziciji sumnjivih i spornih, sukladno članku 38. Računovodstvenim politikama za Federalne proračunske korisnike i riznicu.
4..	U cilju istinitog iskazivanja stanja u financijskim izvješćima izvršiti korekcije knjiženja na pozicijama obveza prema namjenskim sredstvima civilne zaštite i kratkoročnih razgraničenja.
5.	Provedenim cjelovitim popisom utvrditi stvarno stanje imovine, obaveza i potraživanja, te izvršiti usuglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stanjem utvrđenim popisom, kako je to predviđeno odredbama članaka 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, članka 18. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i članka 67. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.
Preporuke za koje nije izvršena ocjena postupanja	
1.	Slanjem izvoda otvorenih stavki na ovjeru provesti usuglašavanje iskazanih potraživanja sa kupcima, kako je to odredbama članka 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH predviđeno. Nije izvršena ocjena postupanja jer nisu iskazana potraživanja od kupaca.
2.	U postupcima dodjele ugovora putem konkurentskih zahtjeva, zahtjeve za dostavu ponuda upućivati i na adrese najmanje tri ponuđača, sukladno članku 88. stavak (1) Zakona o javnim nabavama. Nije izvršena ocjena postupanja jer je izmjenama Zakona o javnim nabavama prestala obveza upućivanja zahtjeva za dostavu ponuda na adrese najmanje tri ponuđača u postupcima dodjele ugovora putem konkurentskih zahtjeva.

Nakon izvršene revizije za 2023. godinu dana je ukupno 21 preporuka, od čega je 16 novih i pet preporuka koje su već dane u Izvješću o financijskoj reviziji za 2016. godinu (pet nerealiziranih).

Postupanje po Pismu menadžmentu

U tijeku obavljene prethodne revizije konstatirali smo da postoje određene slabosti sustava unutarnjih kontrola, koje mogu utjecati na financijska izvješća i pravilnost poslovanja. Putem pisma menadžmentu koje je dostavljeno nakon obavljene prethodne revizije obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke, kako bi se poduzele aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih financijskih izvješća za 2023. godinu, i kako se one ne bi ponovile u izvješću o financijskoj reviziji za 2023. godinu.

U pismu menadžmentu dano je šest preporuka, od kojih su četiri implementirane do dana sačinjavanja izvješća o financijskoj reviziji, jedna je djelomično implementirana, a za jednu preporuku nisu poduzete aktivnosti.

Implementacijom većeg broja preporuka rukovodstvo je pokazalo spremnost za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i uspostavljanje sustava unutarnjih kontrola.

4. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA

Cilj sustava unutarnjih kontrola je osigurati razumno uvjerenje da Općina u poslovanju upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da unutarnje kontrole funkcioniraju sukladno važećoj regulativi.

Financijsko upravljanje i kontrola

Financijsko upravljanje i kontrola je sveobuhvatan sustav unutarnjih kontrola koji uspostavlja i za koji su odgovorni rukovoditelji korisnika javnih sredstava, a kojim se upravljajući rizicima osigurava razumno uvjerenje da će se u ostvarivanju ciljeva proračunska i druga sredstva koristiti pravilno, ekonomično, efikasno i efektivno. Sustav unutarnjih kontrola uspostavlja se donošenjem unutarnjih propisa i akata, prema važećoj regulativi.

Zakon o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH,³ Pravilnik o provođenju financijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH⁴ i Standardi interne kontrole u javnom sektoru u FBiH⁵ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sustava unutarnjih kontrola temeljem COSO modela.

Rukovodstvo Općine odgovorno je za uspostavljanje funkcionalnog sustava unutarnjih kontrola, sukladno propisima koji to reguliraju, kao i za uspostavljanje, razvoj i implementaciju odgovarajućeg, efikasnog, efektivnog i ekonomičnog financijskog upravljanja i kontrola.

Općina nije donijela registar proračunskih korisnika. Kao pravni subjekti registrirani su Općina Posušje i Općinsko pravobraniteljstvo kao samostalno tijelo koje sukladno propisima poduzima mjere u svrhu pravne zaštite imovine i imovinskih interesa Općine. Također, Vijeće je osnivač JU „Urbikon“, JU Narodne knjižnice Posušje, JU Centra za socijalni rad i JU Dječjeg vrtića „Bajka“, koji se financiraju putem transfera.

Načelnik je 28. 2. 2024. godine donio Računovodstvene politike za proračunske korisnike Općine Posušje, a koje su usuglašene sa Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i Riznicu.

Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost sustava unutarnjih kontrola je povoljno **kontrolno okruženje**, koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacijsku strukturu, način rukovođenja i poštivanje postojećih zakonskih propisa.

Upravljanje rizicima je proces utvrđivanja, procjenjivanja i praćenja rizika, uzimajući u obzir ciljeve korisnika javnih sredstava, te poduzimanja potrebnih radnji, posebno primjenom sistema financijskog upravljanja i kontrole, u svrhu smanjenja rizika. Revizijom smo konstatirali je da je tijekom 2023. godine uspostavljen registar rizika, donijeta je strategija upravljanja rizicima i imenovana je osoba zadužena za prikupljanje podataka o rizicima i izvješćivanje o rizicima. Registar poslovnih procesa i registar rizika su unijeti u aplikaciju PIFC.

Kontrolne aktivnosti zasnivaju se na pisanim pravilima i procedurama koje se uspostavlja radi ostvarenja ciljeva korisnika javnih sredstava smanjenjem rizika na prihvatljiv nivo. Donijeta je mapa poslovnih procesa, ali internim procedurama nisu detaljno uređeni procesi izrade i realizacije strateškog plana, izrade i izvršavanja proračuna i evidencije poslovnih događaja i transakcija kod kontrolnih aktivnosti.

Koordinator za financijsko upravljanje i kontrolu sačinio je Godišnje izvješće o funkcioniranju sustava financijskog upravljanja i kontrole za 2023. godinu, u kojem su navedene mjere koje se planiraju poduzeti za daljnji razvoj sustava financijskog upravljanja i kontrole po COSO komponentama. Predviđeno je redovno ažuriranje i praćenje zakonskih, podzakonskih i internih akata, poticanje integriteta i poštivanje etičkih vrijednosti i internim aktom reguliranje sukoba interesa kod kontrolnog okruženja, unapređenje procijene rizika prilikom izrade planskih dokumenata kao i kontinuirano ažuriranje registra rizika kod upravljanja rizicima, ažuriranje postojećih i donošenje novih procedura u cilju potpunog, točnog i pravilnog evidentiranja svih poslovnih procesa kod kontrolnih aktivnosti.

³ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17 i 3/19

⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 75/16

Iako je Općina poduzela značajne aktivnosti, revizijom smo utvrdili da nije u cijelosti uspostavila sustav unutarnjih kontrola sukladno Zakonu o financijskom upravljanju i kontroli, kako to nalažu odredbe članaka od 4. do 13. Zakona o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i članaka od 3. do 6. Pravilnika o provođenju financijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.

Izjava o fiskalnoj odgovornosti sačinjena je i dostavljena Ministarstvu financija Županije sukladno članku 2. i 6. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Preporuke:

- **uspostaviti sustav unutarnjih kontrola sukladno Zakonu o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH u dijelu reguliranja internim aktima procesa izrade i realizacije strateškog plana, izrade i izvršavanja proračuna i evidencije poslovnih događaja;**
- **donijeti registar proračunskih korisnika sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Pravilniku o načinu i vođenju registra proračunskih korisnika proračuna u FBiH.**

Unutarnja revizija

Zakonom o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za unutarnju reviziju u javnom sektoru u FBiH⁶ propisani su kriteriji na temelju kojih se definira obveza organizacije javnog sektora za uspostavu jedinice za unutarnju reviziju kao osnovne organizacijske jedinice. Kriteriji za uspostavu jedinice za unutarnju reviziju se smatraju ispunjenim ako je zadovoljen jedan od propisanih kriterija (broj zaposlenih veći od 200, ukupni godišnji proračun veći od 10.000.000 KM, razina izvršenih transakcija ili ostvarenih prihoda od djelatnosti premašuje 15.000.000 KM i postojanje rizika, koji predstavlja vjerojatnoću nastanka događaja, koji može utjecati na ostvarenje postavljenih ciljeva). S obzirom na to da je Proračun veći od 10.000.000 KM, Općina je u obvezi uspostaviti jedinicu za unutarnju reviziju kao temeljnu organizacijsku jedinicu.

Načelnik je 28. 3. 2024. godine donio izmjene i dopune Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu kojim je u sastavu kabineta načelnika predviđeno radno mjesto unutarnjeg revizora, a koje nije popunjeno. Na Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu u dijelu koji se odnosi na unutarnju reviziju, nije osigurano mišljenje Centralne harmonizacijske jedinice Federalnog ministarstva financija. Navedeno ima veći značaj uvažavajući odredbe Pravilnika o kriterijima za uspostavu jedinice za unutarnju reviziju u javnom sektoru u FBiH kojim je utvrđeno da je jedinica za unutarnju reviziju Općine nadležna i za ostale pravne osobe u kojima većinski udjel ima Općina, a koja ne ispunjavaju kriterije za uspostavljanje jedinice za unutarnju reviziju iz ovog Pravilnika.

Preporuka:

- **uspostaviti jedinicu za unutarnju reviziju sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.**

Prevenција korupcije

Strategijom Županije za borbu protiv korupcije za razdoblje od 2022. do 2024. godine i Akcijskim planom za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije za razdoblje od 2022. do 2024. godine, koje je Vlada Županije donijela 21. 7. 2022. godine, definirane su obveze jedinica lokalne samouprave. Između ostalog, utvrđeno je da u drugoj godini nakon usvajanja spomenute Strategije treba da imenuju kontakt osobu i sačine planove i programe obuke imenovanog koordinатора za borbu protiv korupcije, a u trećoj godini provedu antikorupcijsku kampanju i uspostave mehanizme za prijavu korupcije u jedinicama lokalne samouprave.

⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 49/20

Načelnik je 11. 3. 2024. godine donio Odluku o utemeljenju radne grupe za izradu nacrtu Plana integriteta Općine za razdoblje 2024. – 2027. godine sa rokom od dva mjeseca od imenovanja za okončanje dodijeljenih zadataka. Ostalih aktivnosti u prevenciji korupcije nije bilo.

Preporuka:

- **usvojiti plan integriteta i provoditi aktivnosti predviđene Akcijskim planom.**

5. PLANIRANJE I IZVJEŠĆIVANJE

5.1 Izrada i donošenje proračuna i plana poslovanja

Proračun Općine za 2023. godinu (u daljnjem tekstu: Proračun) usvojilo je Vijeće 29. 12. 2022. u iznosu od 13.022.200 KM. Izmjenama i dopunama od 28. 12. 2023. usvojen je Proračun u iznosu od 13.895.250 KM.

Izmjenama i dopunama Proračuna planirani su sljedeći prihodi i primici: prihodi od poreza 6.715.000 KM, neporezni prihodi 3.289.150 KM, tekući transferi i donacije 1.875.000 KM, kapitalni transferi 1.612.400 KM i primici 401.700 KM, te sljedeći rashodi i izdaci: plaće i naknade troškova zaposlenih 2.664.000 KM, doprinosi poslodavca 240.000 KM, izdaci za materijal, sitan inventar i usluge 3.040.350 KM, tekući transferi i drugi tekući rashodi 3.055.100 KM, kapitalni transferi 975.200 KM, izdaci za kamate 17.000 KM, izdaci za nabavu stalnih sredstava 2.612.600 KM, izdaci za otplatu dugova 600.000 KM, tekuća pričuva 22.000 KM i pokriva akumuliranog deficita 669.000 KM.

Revizijom smo utvrdili da prilikom izrade proračuna nisu dosljedno primijenjene odredbe Zakona o proračunima u FBiH:

- Služba za financije nije sačinila proračunske instrukcije broj 1 o načinu i elementima izrade dokumenta okvirnog proračuna, niti je sačinjen i usvojen dokument okvirnog proračuna za razdoblje od 2023. do 2025. godine, koji predstavlja makroekonomske projekcije i prognoze proračunskih sredstava i izdataka u trogodišnjem razdoblju i na kojem se temelji priprema i izrada proračuna;
- Nije sačinjena ni proračunska instrukcija broj 2 – početna proračunska ograničenja i smjernice za izradu zahtjeva proračunskih korisnika;
- Rashodi i izdaci Proračunom nisu planirani prema izvorima financiranja;
- Nisu poštovani rokovi izrade Proračuna za 2023. godinu. Služba za financije načelniku je uputila Nacrt proračuna 7. 11. 2022. godine, a Zakonom utvrđeni rok je 31. 10., a Prijedlog proračuna Vijeću je upućen 20. 12., a utvrđeni rok je do 5. 11.;
- Odlukom o izvršavanju Proračuna nije određen iznos novog zaduživanja u skladu sa utvrđenom gornjom granicom zaduživanja, što nije sukladno članku 68. Zakona o proračunima u FBiH. Pokrenuta je procedura zaduženja kod komercijalne banke, bez prethodno pribavljenog mišljenja Federalnog ministarstva financija, što nije sukladno odredbama Zakona o dugu, zaduženju i jamstvima u FBiH i članku 23. Odluke o izvršavanju proračuna za 2023. godinu;
- nije imenovan odbor za likvidnost i nisu sačinjavani planovi novčanih tijekova, koji predstavljaju projekciju priljeva i odljeva novčanih sredstava i nisu sačinjavani mjesečni i tromjesečni operativni planovi, koji predstavljaju maksimalne iznose do kojih se mogu stvarati rashodi i izdaci u danom vremenskom okviru, što nije sukladno člancima 53. i 63. Zakona o proračunima u FBiH;
- Izmjenama i dopunama proračuna nije izvršeno uravnoteženje prihoda i primitaka i rashoda i izdataka, te je ostvaren negativni financijski rezultat.

Prilikom izrade proračuna nisu sačinjene proračunske instrukcije br. 1 i 2, nije sačinjen i usvojen dokument okvirnog proračuna i nisu poštovani rokovi pripreme i izrade proračuna. Rashodi i izdaci proračunom nisu planirani prema izvorima financiranja. Odlukom o izvršavanju proračuna nije određen iznos novog zaduživanja i Općina se dugoročno zadužila bez prethodno pribavljenog mišljenja FMF-a. Odbor za likvidnost nije imenovan i nisu sačinjavani operativni planovi i planovi novčanih tijekova. Navedeno nije sukladno odredbama Zakona o proračunima FBiH.

Strategija razvoja Općine donesena je za razdoblje 2021 – 2027. godine. Načelnik je 24. 2. 2023. godine donio Program rada za 2023. godinu.

Preporuke:

- *rashode i izdatke proračunom planirati prema izvorima financiranja, sačinjavati dokument okvirnog proračuna, operativne planove i planove novčanih tijekova, te poštovati rokove izrade proračuna;*
- *odlukom o izvršavanju proračuna određivati iznos zaduženja, osigurati potrebna mišljenja prilikom dugoročnog zaduženja.*

5.2 Izvješćivanje

Vijeće je 18. 4. 2022. usvojilo Izvješće o izvršavanju Proračuna Općine Posušje za 2023. godinu.

Izvješće o radu Općinskog načelnika sačinjeno je 21. 2. 2024., u kojem su navedene planirane i realizirane aktivnosti sukladno Programu rada za 2023. godinu

6. FINACIJSKA IZVJEŠĆA

Općina je sačinila Godišnja financijska izvješća za 2023. i dostavila ih nadležnim organima i institucijama, sukladno važećim propisima i u utvrđenom roku.

U Analizi iskaza, sačinjenoj uz godišnja računovodstvena izvješća, obrazloženo je izvršenje proračuna sukladno Pravilniku o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.

6.1 GODIŠNJE IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU PRORAČUNA

6.1.1 Prihodi i primici

U Godišnjim izvješću o izvršavanju Proračuna iskazani su prihodi od poreza (6.840.608 KM), neporezni prihodi (2.809.763 KM), primljeni transferi i donacije (2.724.809 KM), primici od zaduženja (400.000 KM), primici od financijske imovine (50.900 KM) i primici od prodaje stalnih sredstava (1.652 KM),

6.1.1.1 Prihodi od poreza

Prihodi od poreza (6.840.608 KM) u najvećoj mjeri odnose se na: neizravne poreze (3.516.081 KM), porez na dohodak (2.781.198 KM) i porez na imovinu (539.684 KM).

6.1.1.2 Neporezni prihodi

Neporezni prihodi (2.809.763 KM) najvećim djelom odnose se na ostale proračunske naknade i pristojbe (1.229.757 KM), pristojbe po federalnim zakonima i drugim propisima (574.782 KM), komunalne naknade i pristojbe (407.488 KM), prihode od nefinancijskih javnih poduzeća i financijskih institucija (338.553 KM), naknade i administrativne pristojbe (211.792 KM) i drugo.

Ostale proračunske naknade i pristojbe odnose se na komunalnu naknadu (515.788 KM), naknadu za dodijeljeno zemljište (311.837 KM), naknadu po osnovi prirodnih pogodnosti gradskog građevinskog zemljišta – renta (293.062 KM), naknadu za zakup javnih površina (54.212 KM),), naknada za šume (43.792 KM) i naknada za izgradnju i održavanje skloništa (11.047 KM) i drugo.

Naknade i pristojbe po federalnim zakonima i drugim propisima odnose se na naknadu za ceste (283.254 KM), naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nepogoda (164.308 KM) i naknade za vršenje usluga premjera i katastra (127.220 KM).

Komunalne naknade i pristojbe odnose se na porez na tvrtku (399.561 KM) i ostale općinske komunalne naknade i pristojbe (7.810 KM).

Prihodi od nefinancijskih javnih poduzeće i finansijskih institucija najvećim dijelom odnosi se na prihodi od davanja prava na eksploataciju prirodnih resursa (330.053 KM) i prihod od iznajmljivanja poslovnih prostora (8.500 KM).

Administrativne pristojbe odnose se na općinske administrativne pristojbe (161.278 KM), općinske pristojbe – polog (42.364 KM) i pristojbe za vjenčanja (8.150 KM).

6.1.1.3 Primljeni transferi i donacije

Primljeni transferi i donacije iskazani su u iznosu od 2.724.809 KM, a odnose se na transfere od ostalih razina vlasti (1.125.575 KM), kapitalne transfere od ostalih razina vlasti i fondova (1.115.280 KM), primljene tekuće transfere od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija (337.216 KM).

Primljeni tekući transferi od inozemnih vlada odnose se na doznačena sredstva od Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan RH za proširenje pomoćnog terena Mokri Dolac (212.210 KM), nabavu opreme za vanjsko igralište Dječjeg vrtića „Bajka“ (17.621 KM) i za izgradnju igrališta OŠ „Vir“ (9.388 KM), Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije RH za izgradnju Parka Meljakuša (36.965 KM) i za Projekt „Naš vrt – izvor saznanja i razlog ostanka na ognjištu“ (20.245 KM) i Zavičajno društvo Posušje (41.327 KM) za postavljanje bisti kod Nove osnovne škole.

Tekući transferi od ostalih razina vlasti odnose se na transfere od Županije 517.512 KM, FBiH 495.000 KM, i Federalnog zavoda za zapošljavanje 113.160 KM.

Tekući transferi od Federacije BiH odnose se na transfer Federalnog ministarstva prostornog uređenja za sanaciju ulice fra Petra Bakule (180.000 KM), za utopljavanje zgrade Radio Posušje (70.000 KM), i za utopljavanje crkve u Sutini (40.000 KM), Federalnog ministarstva financija za postavljanje rasvjete na stadionu Mokri Dolac (125.000 KM), Federalne uprave za civilnu zaštitu za saniranje posljedica požara na Blidinju (70.000 KM) i Federalno ministarstvo kulture i sporta za uređene okoliša oko arheološkog nalazišta Gradina (10.000 KM).

Tekući transferi od Županije odnose se na transfer Vlade za sufinanciranje prijevoza učenika (339.600 KM) i za sufinanciranje prijevoza učenika na izlet u Vukovar (15.912 KM), JU Ceste Županije za rekonstrukciju ulice fra Petra Bakule (100.000 KM), Upravu civilne zaštite za saniranje posljedica požara na Blidinju (40.000 KM) i Ministarstva gospodarstva za rekonstrukciju rasvjete (15.000 KM) i za čišćenje korita rijeke Topala (6.903 KM).

Tekući transferi Federalnog zavoda za zapošljavanje iskazani su u iznosu 113.160 KM, a odnose se na sufinanciranje zapošljavanja za mjere „Prvo radno iskustvo“ i „Tražim poslodavca“.

Kapitalni transferi od ostalih razina vlasti i fondova iskazani su u iznosu 1.115.280 KM, a predstavljaju kapitalne transfere od Županije (1.015.887 KM) i kapitalne transfere od FBiH (99.393 KM).

Kapitalni transferi od FBiH odnose se na Fond za zaštitu okoliša za izgradnju kolektora Zagrebačke ceste – II faza (67.500 KM), Federalno ministarstvo financija za rekonstrukciju stadiona Mokri Dolac i vodovoda Tribistovo (30.893 KM) i Vladu FBiH kao podrška održavanju međunarodne znanstvene konferencije o građevinarstvu i arhitekturi u FBiH (1.000 KM).

Kapitalni transferi od Županije odnose se na Vladu za projekte sportske infrastrukture (300.000 KM), rekonstrukciju stadiona Mokri Dolac (260.000 KM) i za infrastrukturne projekte (224.401 KM), Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša za izgradnju kolektora Zagrebačke ceste – I faza (120.000 KM) i utopljavanje zgrade Radio Posušje (19.000 KM) i Ministarstvo gospodarstva raspodjela sredstava vodnih naknada (92.486 KM).

Donacije su iskazane u iznosu 146.738 KM, a odnose se na uplate fizičkih i pravnih osoba za nabavu i ugradnju umjetne trave na stadionu (105.363 KM), izgradnju spomenika stradalih u Tribistovu (22.475 KM), izradu križeva na „Groblju mira“ Bile (14.000 KM) i Igre bez granica u sklopu Posuškog lita (4.900 KM).

Na namjenskim podračunima su iskazana sredstva zaštite od prirodnih i drugih nesreća u iznosu od 167.430 KM i sredstva za šume u iznosu od 6.298 KM. Ovo su namjenska sredstva, te su u razdoblju u kojem su prikupljena iskazana kao prihod, a ne kao razgraničeni prihod, iako nisu utrošena za utvrđene namjene, što nije sukladno članku 48. Zakona o proračunima u FBiH, članku 29. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za proračunske korisnike i Riznicu. Zbog navedenog su prihodi tih razdoblja neosnovano uvećani za 173.728 KM.

6.1.2 Rashodi, izdaci i financiranje

U Godišnjem izvješću o izvršenju proračuna za 2023. iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od 13.173.290 KM, što je u odnosu na planiranih 12.626.250 KM izvršenje od 104%.

Strukturu rashoda i izdataka čine: izdaci za nabavu stalnih sredstava (3.366.403 KM), tekući transferi i drugi tekući rashodi (3.025.391 KM), izdaci za materijal sitan inventar i usluge (2.961.163 KM), plaće i naknade troškova zaposlenih (2.663.896 KM), kapitalni transferi (875.388 KM), doprinosi poslodavaca i ostali doprinosi (240.497 KM), izdaci za otplate dugova (25.900 KM) i izdaci za kamate (14.652 KM).

Zakonom o proračunima u FBiH i Odlukom o izvršavanju proračuna za 2023. godinu definirano je da se obveze na teret proračuna tekuće godine mogu preuzeti samo za namjene i do visine utvrđene u posebnom dijelu proračuna. Općina se nije pridržavala ograničenja utvrđenih Proračunom, te su stvoreni rashodi i izdaci, odnosno preuzete su obveze iznad iznosa odobrenih posebnim dijelom Proračuna za te namjene od najmanje 908.845 KM rekonstrukcija i investicijsko održavanje (582.801 KM), nabavka građevina (154.878 KM), ugovorene i druge posebne usluge (54.843 KM), ostala domaća pozajmljivanja (25.900 KM), nabavka materijala i sitnog inventara (18.577 KM), unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine (13.811 KM), izdaci za energiju (12.684 KM), nabavka stalnih sredstava u obliku prava (11.837 KM), tekući transferi neprofitnim organizacijama (10.005 KM), kapitalni transferi neprofitnim organizacijama (9.868 KM), nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada (9.211 KM), drugi tekući rashodi (1.449 KM), izdaci za komunikaciju i komunalne usluge (1.447 KM), izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa (941 KM), doprinosi poslodavca i ostali doprinosi (497 KM), naknade troškova zaposlenih (96 KM).

Odlukom o izvršavanju proračuna otplate kredita utvrđene su kao prvi prioritet financiranja i izvršavanja. Godišnje izvješće o izvršavanju proračuna ne daje podatke o izdacima za otplatu dugova jer dospjele obveze po ovom osnovu nisu knjigovodstveno evidentirane na poziciji izdataka. Međutim, dospjela dva anuiteta po kreditu za realizaciju Projekta vodosnabdijevanja Općine Posušje, a koja nisu izmirena. Navedeno nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Odluci o izvršavanju proračuna. Prema danom obrazloženju, razlog neizmirenja ovih obveza je vođenje pregovora o reprogramu ovog kredita.

Stvoreni su rashodi i izdaci u iznosu od 908.845 KM iznad utvrđenih u posebnom dijelu proračuna za te namjene i nisu poštovani prioriteti izvršavanja proračuna, što nije sukladno odredbama Zakona o proračunima FBiH i Odluke o izvršenju proračuna za 2023. godinu.

Preporuke:

- *rashode i izdatke stvarati i odobravati samo za namjene i do visine utvrđene u posebnom dijelu proračuna te poštovati prioritete izvršavanja proračunima, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Odluci o izvršavanju proračuna;*
- *izdatke za otplatu dugova knjigovodstveno evidentirati sukladno Računovodstvenim politikama za proračunske korisnike Općine.*

6.1.2.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Plaće i naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 2.663.897 KM, od čega se na izdatke za bruto plaće i naknade plaća odnosi 2.284.801 KM, a na naknade troškova zaposlenih 379.096 KM.

Obračun plaća i naknada vrši se sukladno Odluci o utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za plaće izabranih dužnosnika, nositelja izvršnih funkcija, savjetnika i pravobranitelja⁷, Odluci o procedurama utvrđivanja osnovice za obračun plaće i utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za plaće državnih službenika i namještenika u službama za upravu općine Posušje⁸ i Pravilniku o radnim odnosima, plaćama i naknadama državnih službenika i namještenika u službama za upravu općine Posušje⁹. Koeficijenti za obračun plaća i naknada plaća utvrđeni u Odlukama Vijeća usuglašeni su sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima Vlasti u FBiH.

Izvršili smo uvid u obračun plaća i naknada plaća za travanj, rujan i prosinac 2023. godine.

Člankom 18. Odluke o izvršenju proračuna Općine za 2023. godinu utvrđena je osnovica za obračun plaće u visini od 373,75 KM i bod za obračun plaće u iznosu od 1 za razdoblje od 1. 1. do 31. 12. 2023 godine. Osnovica i bod su utvrđeni u pregovorima sa reprezentativnim sindikatom.

Općina je postupila po preporuci danoj u Pismu menadžmentu i donijela Odluku o izmjeni kućnog reda u službama za upravu u zgradi Općine kojom je definirano dnevno radno vrijeme od 6⁴⁵ do 15¹⁵ sati čime je osigurano da sedmično radno vrijeme traje 40 sati kako je propisano Zakonom o radu u FBiH.

Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažiranim na radu propisana je obveza vođenja evidencije o radnom vremenu koja, između ostalih, sadrži podatke o početku rada, završetku rada, ukupnom dnevnom radnom vremenu, vremenu terenskog rada, vremenu neprisustva na poslu i slično. U Općini je uspostavljen elektronski sustav vođenja evidencija o radnom vremenu putem uređaja instaliranog na ulazu u zgradu Općine koji omogućava evidenciju svih podataka predviđenih Pravilnikom. Revizijom smo utvrdili da dio zaposlenika ne prijavljuje dolaske i odlaske s posla, kao i odlaske i dolaske s pauze putem elektronskog sustava vođenja evidencija o radnom vremenu, odnosno da se radno vrijeme ne evidentira za sve zaposlenike na propisani način. Pored elektronskih, evidencije se vode i u papirnatost formi i sadrže podatak o prisustvu zaposlenika na poslu po radnim danima u mjesecu i temeljem njih se vrši obračun plaća i naknada zaposlenika. S obzirom na navedeno, konstatiramo da evidencije o nazočnosti zaposlenika na poslu nisu uspostavljene sukladno Pravilniku o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažiranim na radu.

Najviša plaća (sa minulim radom) je isplaćena u iznosu od 2.820 KM, najniža u iznosu od 598 KM, a prosječna plaća je iznosila 1.343 KM. Najniža plaća se odnosi na plaće vježbenicima koji su primljeni na osposobljavanje za rad temeljem prijave na Program federalnog zavoda za zapošljavanje - mjere 2023.

⁷ "Službeni glasnik općine Posušje" br. 6/18

⁸ "Službeni glasnik općine Posušje" br. 6/18

⁹ „Službeni glasnik općine Posušje“ br. 3/10, 9/13, 2/15, 6/15, 11/16, 12/18 i 13/19

Ocjenjivanje državnih službenika i namještenika za 2023. godinu nije izvršeno iako je to obveza utvrđena Zakonom o državnim službenicima u tijelima državne službe u Županiji¹⁰ i Zakonom o namještenicima u tijelima državne službe u Županiji¹¹ koja se vrši u cilju kvalitetnog i profesionalnog obavljanja poslova i radnih zadataka, stvaranja preduvjeta za profesionalni razvoj državnih službenika i namještenika i jačanja integriteta organa državne službe u FBiH.

Pravilnikom o radnim odnosima, plaćama i naknadama državnih službenika i namještenika u službama za upravu Općine propisano je da se u slučaju da u nekoj od službi za upravu ne mogu popuniti radna mjesta državnog službenika ili namještenika, zbog nemogućnosti osiguranja kadrova, državnim službenicima ili namještenicima koji privremeno obavljaju te poslove u službi za upravu povećava se plaća do 50% u razdoblju obavljanja tih poslova.

Naknada za privremeno obavljanje poslova drugog radnog mjesta je temeljem rješenja načelnika isplaćivana namještenicima u visini od 50% njihove plaće za razdoblja od šest mjeseci. Uvidom u pojedinačna rješenja utvrdili smo da se za pojedine namještenike kontinuirano izdavalu rješenja na razdoblja od šest mjeseci po isteku prethodnog rješenja. Pored toga, isplaćivane su jednokratne naknade namještenicima (geometrima) za dodatni angažman kao dodatak na plaću, ovisno o broju snimljenim situacija na terenu po zahtjevu načelnika. Uvidom u Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu jedinstvenog tijela uprave i službi za upravu Općine utvrdili smo da navedeni poslovi predstavljaju redovite aktivnosti koje se obavljaju u okviru sistematiziranih radnih mjesta (viši referent izmjere) na koje su namještenici i raspoređeni.

Nismo se uvjerali u opravdanost isplata naknada namještenicima za privremeno obavljanje poslova drugog mjesta s obzirom na to nisu poduzete aktivnosti na popunjavanju upražnjenih radnih mjesta. Pored toga, ne možemo potvrditi osnovanosti isplata jednokratnih naknada namještenicima jer predstavljaju redovite poslove predviđene Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji.

Naknade troškova zaposlenih iskazane su iznosu od 379.096 KM, a odnose se na naknade za topli obrok (198.069 KM), naknade za prijevoz na posao i sa posla (46.456 KM), regres za godišnji odmor (44.894 KM), jubilarne nagrade (31.806 KM), otpremnine zbog odlaska u mirovinu (29.741 KM) i pomoći u slučaju smrti ili teže invalidnosti (28.130 KM).

Naknada za topli obrok se obračunava u visini od 1% prosječne plaće u isplaćene u Federaciji BiH, prema posljednjem objavljenom statističkom podatku.

Rješenjem načelnika utvrđena je naknada za regres u visini od 50% prosječne plaće isplaćene u Federaciji BiH u posljednja tri mjeseca prije donošenja odluke o regresu, u iznosu od 615,17 KM za svakog zaposlenika pojedinačno.

Najveći dio naknada za jubilarne nagrade odnosi se na naknade za vjerske blagdane koje su isplaćene temeljem odluka načelnika u visini od 377,10 KM svakom zaposleniku. Ove naknade nisu predviđene Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH.

Revizijom odabranog uzorka utvrdili smo da se naknade troškova zaposlenih isplaćuju u skladno propisima koji ih uređuju.

Uspostavljene su evidencije o nazočnosti zaposlenika na poslu, sukladno Pravilniku o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažiranim na radu, ali dio zaposlenika ne prijavljuje dolaske i odlaske s posla, kao i odlaske i dolaske s pauze u elektronskom sustavu, zbog čega izražavamo sumnju u njihovu vjerodostojnost. Ocjenjivanje državnih službenika i namještenika nije izvršeno, što nije sukladno odredbama Zakona o državnim službenicima u tijelima državne službe u Županiji i Zakona o namještenicima u tijelima državne službe u Županiji. Namještenicima su vršene isplate naknada za privremeno obavljanje poslova drugog radnog mjesta u kontinuitetu dulje razdoblje, kao i dodatne naknade za obavljanje poslova koji su sistematizirani Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu Općine, a koje nisu predviđene Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH i Zakonom o namještenicima u tijelima državne službe u Županiji Zapadnohercegovačkoj.

¹⁰ „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 16/08, 7/09, 8/12 i 8/13

¹¹ „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 6/21 – prečišćeni tekst

Preporuke:

- *osigurati da svi zaposlenici evidentiraju nazočnost na poslu s ciljem uspostavljanja evidencija sukladnih Pravilniku o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažiranim na radu;*
- *ocjenjivanje državnih službenika i namještenika vršiti sukladno Zakonu o državnim službenicima u Županiji Zapadnohercegovačkoj i Zakonu o namještenicima u tijelima državne službe u Županiji Zapadnohercegovačkoj;*
- *naknade za privremeno obavljanje poslova drugog radnog mjesta isplaćivati samo u slučaju da su poduzete sve aktivnosti na popuni upražnjenih radnih mjesta, a za obavljanje redovitih aktivnosti utvrđenih Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu ne isplaćivati dodatne naknade.*

6.1.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 2.961.163 KM. Strukturu izdataka čine: izdaci za tekuće održavanje (907.640 KM), ugovorene i druge posebne usluge (848.893 KM), usluge prijevoza i goriva (637.669 KM), izdaci za energiju (219.684 KM), izdaci za nabavu materijala i sitnog inventar (195.577 KM), izdaci za komunikaciju i komunalne usluge (108.947 KM), putni troškovi (17.801 KM), izdaci za unajmljivanje imovine i opreme (16.211 KM) i izdaci osiguranja, bankovnih usluga i usluga platnog prometa (8.741 KM).

Izdaci za tekuće održavanje najvećim dijelom se odnose na usluge opravke i održavanja cesta (601.392 KM), održavanje javne rasvjete (80.313 KM) i održavanje javnih površina (70.972 KM).

Najznačajnije usluge opravke i održavanja cesta čine prijenosi sredstava mjesnim zajednicama za financiranje i obnovu nerazvrstanih cesta na području mjesnih zajednica u ukupnom iznosu od 172.214 KM, izvedeni radovi na sanaciji lokalnih cesta u iznosu od 148.650 KM i usluge zimskog održavanja cesta u iznosu od 75.683 KM.

Odlukom Vijeća od 3. 12. 2018. godine propisano je da se poslovi održavanja nerazvrstanih cesta na području Općine povjeravaju JP „Vodovod“ d.o.o. Posušje. Prijenosi mjesnim zajednicama za financiranje i obnovu lokalnih cesta realizirani su odobrenjima načelnika, prijenosom sredstava na račune mjesnih zajednica, a po prethodno dostavljenim specifikacijama radova. Mjesne zajednice su angažirale JP „Vodovod“ sukladno Odluci Vijeća u iznosu 18.000 KM, dok su za ostale radove na održavanju nerazvrstanih cesta angažirani drugi dobavljači. Navedeno ukazuje da su sredstva za održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu od 154.214 KM realizirana bez primjene postupaka javnih nabava. Za navedeno smo dali preporuku u točki 8. Javne nabave.

Radovi na sanaciji lokalnih cesta realizirani su sukladno cijenama, količinama i na lokacijama navedenim u ugovoru zaključenom sa dobavljačem KTM Brina d.o.o. Posušje nakon provedenog otvorenog postupka nabave radova.

Uvidom u fakture usluga zimskog održavanja cesta utvrdili smo da su fakturirane sukladno zaključenim ugovorima.

Ugovorene i druge posebne usluge u najvećoj mjeri čine ostali izdaci za druge samostalne djelatnosti (186.986 KM), izdaci za rad povjerenstava (158.822 KM), izdaci za naknade zastupnicima Općinskog vijeća (142.369 KM), ostale stručne usluge (119.770 KM) i usluge reprezentacije (84.484 KM).

Na poziciji izdataka za druge samostalne djelatnosti iskazani su izdaci po osnovu ugovora o djelu zaključenih sa fizičkim osobama. Ugovori su zaključivani za izrade studija, elaborata i projekata (34.900 KM), poslove voditelja projekata (24.298 KM), pružanje neophodne pomoći protupožarnoj jedinici u požarnoj sezoni (20.208 KM), savjetodavne i konzultantske usluge (16.900 KM), slaganje i deponiranje arhivskog materijala Općinskog arhiva (13.724 KM), pružanje tehničke pomoći Općinskoj službi u okviru projekta uspostave Zemljišne knjige (10.800 KM), pripremu tenderske dokumentacije za provođenje postupaka javnih nabava (6.126 KM) i dr.

Uvidom u pojedine ugovore utvrdili smo da se dio zaključenih ugovora odnosio na poslove koji su sistematizirani Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu Općine. Pružanje savjetodavnih i konzultantskih usluga (uspostavljanje kontakata i savjetovanja ovlaštenih predstavnika Općine sa međunarodnim i domaćim nevladinim organizacijama, diplomatskim predstavništvima i pružanje stručne pomoći u ostvarivanju kontakata i komuniciranju s javnim institucijama u inozemstvu) su poslovi koji se obavljaju u okviru radnog mjesta savjetnika načelnika za komuniciranje s domaćim i međunarodnim institucijama, poslovi slaganja i deponiranja arhivskog materijala Općinskog arhiva su poslovi radnog mjesta stručnog suradnika za arhivske poslove, u nadležnosti Službe za imovinsko-pravne, geodetske poslove, katastar, prostorno uređenje i zaštitu okoliša su poslovi uspostave Zemljišne knjige, a poslove pripreme tenderske dokumentacije obavlja stručni suradnik za javne nabave. Ugovori su zaključivani za dulje vremensko razdoblje i kao takvi nisu imali karakter ugovora o djelu. Pored toga, utvrdili smo da su pojedini izvršitelji po okončanju ugovora o djelu zaposleni na navedena radna mjesta u Općini.

Shodno navedenom, ne možemo potvrditi osnovanost zaključivanja ugovora o djelu u iznosu od najmanje 47.550 KM za obavljanje redovitih poslova koji su sistematizirani Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i koji su po svojoj prirodi redoviti poslovi i obavljaju se u kontinuitetu dulje razdoblje.

Stoga konstatiramo da nije postupljeno sukladno odredbama Zakona o državnim službenicima u tijelima državne službe u Županiji Zapadnohercegovačkoj¹² i Zakona o namještenicima u tijelima državne službe u Županiji Zapadnohercegovačkoj, kojim je utvrđeno da poslove koji su sistematizirani Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji obavljaju državni službenici i namještenici zaposleni u tom organu državne uprave.

Izdaci za rad povjerenstava se u najvećoj mjeri odnose na isplate naknada članovima povjerenstava za tehnički pregled u iznosu od 83.250 KM. Povjerenstva za tehnički pregled su formirana temeljem članka 27. Zakona o građenju Županije Zapadnohercegovačke¹³ kojim je propisano da tehnički pregled, nakon primitka zahtjeva za izdavanje uporabne dozvole, obavlja povjerenstvo koje utvrđuje da li je građevina izgrađena sukladno građevinskoj dozvoli, tehničkim propisima i tehničkim normama i o tome sačinjava zapisnik. Nadležna općinska služba donosi zaključak o troškovima povjerenstva koji se dostavlja podnosiocu zahtjeva za uporabnu dozvolu te se nakon uplaćenog iznosa vrši isplata naknada za rad članovima povjerenstva. Revizijom smo utvrdili da su, nakon upućivanja zahtjeva za izdavanje odobrenja za uporabnu dozvolu, formirana povjerenstva koja su izvršila tehnički pregled i sačinila zapisnike sukladno odredbama Zakona o građenju Županije. **Naknade članovima povjerenstva koji su zaposlenici Općine nisu imale karakter prihoda od nesamostalne djelatnosti, kako je propisano odredbama Zakona o porezu na dohodak,¹⁴ Zakona o doprinosima,¹⁵ i Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak,¹⁶ zbog čega nisu obračunati i uplaćeni propisani porez i doprinosi.**

Naknade zastupnicima Općinskog vijeća regulirane su Odlukom o naknadi za rad vijećnika, predsjednika i zamjenika Općinskog vijeća općine Posušje.¹⁷ Naknada za rad predsjednika Općinskog vijeća koju tu dužnost ne obavlja profesionalno utvrđena je u mjesečnom iznosu u visini prosječne neto plaće ostvarene u FBiH za prethodnu godinu, naknada za rad zamjenika predsjednika Općinskog vijeća u visini od 50% prosječne neto plaće ostvarene u FBiH u prethodnoj godini i naknada vijećnika je utvrđena u iznosu od 25% prosječne neto plaće ostvarene u FBiH za prethodnu godinu. Predsjedniku, zamjeniku i vijećnicima pripada i naknada nazočnosti na radnoj sjednici u iznosu od 100 KM. Izvršili smo uvid u obračun naknada za svibanj, studeni i prosinac 2023. godine i utvrdili smo da su naknade obračunate sukladno važećoj Odluci.

¹² „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 16/08, 7/09, i 8/13

¹³ „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 4/99, 15/01, 10/03 i 18/11

¹⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13

¹⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16, 34/18, 99/19 i 4/21

¹⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 48/21 i 77/21

¹⁷ „Službeni glasnik općine Posušje“, br. 1/11

Izdaci za usluge reprezentacije iskazani su u iznosu od 84.484 KM i najvećim se dijelom odnose na izdatke za ugostiteljske usluge. Tijekom 2023. godine korištenje sredstava planiranih za reprezentaciju nije bilo uređeno unutarnjim aktom. U travnju 2024. godine donesen je Pravilnik o reprezentaciji i poklonima u Jedinstvenom tijelu uprave i službi za upravu općine Posušje¹⁸ kojim su utvrđeni visina sredstava reprezentacije, korištenje sredstava reprezentacije, procedura i pravila primanja i davanja poklona u Općini.

Izdaci za usluge prijevoza i goriva odnose se na izdatke za usluge prijevoza učenika osnovnih i srednjih škola na području Općine u iznosu od 589.516 KM, gorivo za potrebe Općine u iznosu od 35.216 KM i troškove registracije motornih vozila u iznosu od 12.937 KM. Općina je 2021. godine donijela Pravilnik o uvjetima i načinu subvencioniranja, te postupku dodjele subvencioniranih ugovora o prijevozu učenika osnovnih i srednjih škola na području općine Posušje¹⁹ kojim je definirana procedura za izbor ponuditelja za obavljanje usluga subvencioniranog prijevoza.

Prijevoz učenika su obavljale Agencija Laguna d.o.o. Posušje i Posušje bus d.o.o. Posušje sa kojima su zaključeni ugovori nakon provedene procedure izbora ponuditelja sukladno Pravilniku o uvjetima i načinu subvencioniranja, te postupku dodjele subvencioniranih ugovora o prijevozu učenika osnovnih i srednjih škola na području Općine.

Revizijom smo utvrdili da je Općina u kontinuitetu zaključivala ugovore o djelu sa fizičkim osobama za obavljanje poslova koji su sistematizirani Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu Općine i koji predstavljaju redovite aktivnosti. Zakonom o obveznim odnosima je definirano da se ugovor o djelu zaključuje sa fizičkim osobama za obavljanje određenog konkretnog posla, dok se angažiranje izvršitelja za sistematizirana radna mjesta i poslova koji se obavljaju u kontinuitetu vrši sukladno odredbama Zakona o državnoj službi u FBiH, Zakona o namještenicima u organima državne službe u FBiH i Zakona o radu.

Preporuka:

- **za obavljanje poslova utvrđenih Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji angažirati državne službenike i namještenike zaposlene u Općini, obračun, a obračun i isplatu poreza i doprinosa na naknade zaposlenicima koji su članovi povjerenstva vršiti sukladno zakonskim propisima.**

6.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi i drugi tekući rashodi iskazani su u iznosu od 3.025.391 KM i odnose se na tekuće transfere neprofitnim organizacijama (2.171.305 KM), subvencije javnim poduzećima (514.190 KM),

tekuće transfere pojedincima (230.863 KM), subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima (51.584 KM) i drugi tekući rashodi (57.449 KM).

Tekući transferi pojedincima odnose se na stipendije (57.000 KM), subvencije za novorođeno dijete (48.000 KM), potpore u poljoprivredi (35.967 KM), ostale transfere pojedincima (28.251 KM) i pomoć invalidima i članovima obitelji poginulih (12.592 KM).

Isplate stipendija realizirane su temeljem odluka Vijeća o kriterijima za dodjelu studentskih stipendija, kojom je predviđeno da pravo na stipendiju ostvaruju svi redovni studenti sa područja Općine mlađi od 26 godina, koji nisu ponavljali godinu studija, s izuzetkom prve godine studija. Na javni poziv pristiglo je 49 zahtjeva, od kojih su tri odbačena kao formalno nezadovoljavajuća, a preostalih 46 je ocijenjeno sukladno utvrđenim kriterijima. Na prijedlog povjerenstva stipendije su odobrene za 38 studenata (10 mjeseci po 150 KM) koji su ocijenjeni sa 60 ili više bodova.

¹⁸ „Službeni glasnik općine Posušje“ br. 2/24

¹⁹ „Službeni glasnik općine Posušje“ br. 7/21

Subvencije za novorođeno dijete iskazane su u iznosu od 48.000 KM. Odlukom Vijeća od 9. 2. 2022. godine utvrđeno je pravo na subvenciju za treće novorođeno dijete od 500 KM, a za četvrto i svako slijedeće od po 1.000 KM. O pravu na subvenciju odlučuje Centar za socijalni rad, preko kojeg se vrši i isplata naknade.

Potpore u poljoprivredi realizirane su u iznosu 35.967 KM. Javni pozivom predviđeno je subvencioniranje proljetne sjetve žitarica (pšenica, raž, ječam zob) registriranih poljoprivrednih proizvođača temeljem dostavljenih fiskalnih računa za nabavu sjemena i mineralnog gnojiva. Zaključkom načelnika od 12. 4. 2023. godine sredstva su odobrena za 62 poljoprivredna proizvođača u visini od 50% vrijednosti po dostavljenim fiskalnim računima.

Ostali transferi pojedincima iskazani su u iznosu 28.251 KM, a odnose se na sufinanciranje matinalne zabave i nagradu dobitnicima rektorove nagrade za akademsku 2021./2022. godinu, nagrade i naknade volonterima sudionicima manifestacije „Posuško lito“ 3.590 KM, pomoć za liječenje, sufinanciranje humanitarnog koncerta i drugo. Po dostavljenim zahtjevima sredstva su odobrena zaključcima načelnika.

Revizijom navedenih transfera pojedincima utvrdili smo da su se isplate vršile sukladno utvrđenim kriterijima.

Tekući transferi neprofitnim organizacijama iskazani su u iznosu 2.171.305 KM, a najvećim dijelom odnose se na Sportski savez Posušje (678.484 KM), materijalne troškove osnovnih škola (393.676 KM), transfer Centar za socijalni rad (289.306 KM), Dječji vrtić „Bajka“ (151.467 KM), Radio Posušje (98.309 KM), Narodnu knjižnicu (84.591 KM), podršku projektima iz strategije razvoja (41.530 KM), transfer udruženjima proisteklih iz rata (37.920 KM), troškove održavanja manifestacije „Posuško lito“ (34.900 KM), NK Rakitno (30.305 KM), dječije vrtiće u privatnom vlasništvu (30.000 KM), političke stranke (26.000 KM), kulturno umjetnička društva (26.000 KM), Crveni križ Posušje (25.300 KM), Transfer za ostale neprofitne organizacije (22.186 KM), sredstva za financiranje zaštite i spašavanja (19.000 KM), mjesne zajednice (17.000 KM), Dom „Marija naša nada“ (15.000 KM), isplate za vojne invalide i obitelji poginulih branitelja (15.000 KM), transfer za sanaciju župnih crkvi (13.000 KM) i drugo.

Odlukom o izvršavanju proračuna je predviđeno da se transferi udrugama raspoređuju zaključcima načelnika prema odobrenom proračunu, a po utvrđenim procedurama financiranja.

Podrška projektima iz strategije razvoja se najvećim dijelom odnosi na sufinanciranje izgradnje rasvjete u naselju Osrdak – MZ Rastovača (34.000 KM) temeljem dostavljenog zahtjeva i izradu baze podataka umrlih osoba razvrstanu po grobljima temeljem zaključenog ugovora sa Udrugom „Stokorak“ u iznosu 2.400 KM. Mjesna zajednica Rastovača je dostavila izvješće o namjenskom utrošku odobrenih sredstava.

Troškovi manifestacije „Posuško lito“ odnose se na pokriće troškova organizatora i sudionika prema Programu kojeg je utvrdilo radno tijelo za pripremu ove manifestacije.

Transfer dječjim vrtićima u privatnom vlasništvu je odobren sukladno Pravilniku o visini i načinu subvencioniranja plaća uposlenika dječjih vrtića, kojim je predviđeno subvencioniranje privatnih vrtića po 1.000 KM za svakog uposlenog, a koji je radio minimalno 10 mjeseci tijekom prethodne godine.

Transferi političkim strankama realizirani su zaključkom načelnika, razmjerno broju zastupnika, kako je to Odlukom o izvršavanju proračuna za 2023. godinu i predviđeno.

Većina ostalih tekućih transfera neprofitnim organizacijama je Proračunom planirana po korisnicima sa pripadajućim iznosima.

Revidirani korisnici su dostavili izvješća o namjenskom utrošku odobrenih sredstava.

Revizijom transfera neprofitnim organizacijama nisu utvrđene nepravilnosti.

Subvencije javnim poduzećima iskazane su u iznosu od 514.190 KM, a u cijelosti se odnose na JU „Urbikon“. Odlukom Vijeća o komunalnoj naknadi od 21. 9. 2012. godine da se ostvarenim prihodima komunalne naknade financiraju odvođenje atmosferskih voda; održavanje javnih površina; održavanje čistoće na javnim površinama; održavanje nerazvrstanih cesta; održavanje javne rasvjete i održavanje i uređenje drugih javnih sadržaja, a ovi poslovi se ustupaju JU „Urbikon“. Plan prihoda i program radova komunalnog gospodarstva za 2023. godinu JU „Urbikon“ Vijeće je usvojilo 25. 5. 2023. godine. Do okončanja revizije Vijeće nije razmatralo dostavljeno izvješće o radu za 2023. godinu JU „Urbikon“.

Revizijom subvencija javnim poduzećima nisu utvrđene nepravilnosti.

Subvencije privatnim poduzećima iskazane su u iznosu 51.584 KM, a odnose se na podršku poduzetništvu. Pravilnikom o poticajnim mjerama poduzetništvu, kojeg je Vijeće usvojilo 13. 1. 2020. godine, definirana je namjena sredstava, visina poticaja i način realizacije. Predviđeno je sufinanciranje troškova osnivanja i registracije poduzetnika – početnici u poduzetništvu, podrška očuvanju tradicionalnih i starih obrta i djelatnosti koje se mogu obavljati kao domaća radinost i podrška ženama poduzetnicima. Ocjenu ispunjenosti propisanih uvjeta u javnom pozivu vršilo je povjerenstvo, koje je i donosilo odluke o odobravanju sredstava. U 2023. godini sredstva su odobrena 41 korisniku u visini 500 ili 1.000 KM, kako je to Pravilnikom o poticajnim mjerama poduzetništvu i predviđeno.

Revizijom subvencija privatnim poduzetnicima nisu utvrđene nepravilnosti.

Drugi tekući rashodi u iznosu 57.449 KM odnose se na povrat više ili pogrešno uplaćenih javnih prihoda.

6.1.2.4 Kapitalni transferi

Kapitalni transferi iskazani su u iznosu od 875.388 KM, a odnose se na kapitalne transfere neprofitnim organizacijama (592.068 KM) i kapitalne transfere drugim razinama vlasti (283.320 KM).

Kapitalni transferi drugim razinama vlasti najvećim dijelom odnose se na naknadu za zemljište u Tribistovu (180.000 KM), podršku razvojnim projektima u MZ Vir i Vinjani (94.800 KM) i izgradnju igrališta i parka na lokaciji Svjetloplast (7.020 KM).

Naknada za zemljište u Tribistovu odnosi se na isplatu naknade za izvlašteno zemljište vodozaštitnog pojasa akumulacije Tribistovo po sporazumu JP Vodovoda d.o.o. Posušje i pravnog zastupnika Odvjetničkog ureda Živković & Bukmir od 6. 4. 2022. godine, kojim je predviđeno da se ukupna naknada od 560.000 KM isplati u tri rate od kojih se druga rata u iznosu od 180.000 KM izmiruje u 2023. godini. Sredstva su doznačena spomenutom odvjetničkom uredu.

Podrška razvojnim projektima mjesnih zajednica odobrena je zaključcima načelnika temeljem dostavljenih zahtjeva, a odnose se na uređenje školskog dvorišta i unutrašnjosti osnovne škole (Vinjani) i uređenja školskog igrališta (Vir). Korisnici su dostavili izvješća o namjenskom utrošku doznačenih sredstava.

Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama odnose se na Radio Posušje (220.110 KM), izgradnju crkve i mrtvačnice u Sutini (76.324 KM), Dječji vrtić Bajka (71.893 KM), transfer za vodovodnu mrežu Rakitno (49.200 KM), transfer za regionalni vodovod Vir (43.286 KM), OŠ „Franice Dallera“ Vir (30.725 KM), OŠ „Bruno Bušić“ Rakitno (23.024 KM), OŠ „Vranić“ (20.225 KM), Groblje mira (13.800 KM), OŠ „Ivana Mažuranić“ Posušje (10.781 KM) i obnovu školskih objekata (5.710 KM).

Transferi za vodovode Rakitno i Vir planirani su planom kapitalnih investicija, a procedure odabira dobavljača za ove investicije provelo je JP Vodovod Posušje, dok su svi ostali kapitalni transferi planirani u Posebnom dijelu proračuna, a procedure odabira najpovoljnijih dobavljača provela je Općina. Sredstva su, sukladno Odluci o izvršavanju Proračuna, dostavljena po ispostavljenim fakturama dobavljačima.

U postupku revizije kapitalnih transfera nisu utvrđene nepravilnosti.

6.1.2.5 Izdaci za nabavu stalnih sredstava

Izdaci za nabavu stalnih sredstava realizirani su u iznosu od 3.366.403 KM, a odnose se na: nabavu građevina (1.774.878 KM), rekonstrukciju i investiciono održavanje (1.226.701 KM), nabavu opreme (226.576 KM), nabavu zemljišta (101.411 KM) i nabavu stalnih sredstva u obliku prava (36.837 KM).

Nabava građevina iskazana je u iznosu 1.774.878 KM, a odnosi se na izgradnju stadiona Mokri dolac (1.313.506 KM), izgradnju kanalizacijskog kolektora (236.147 KM), uređenje parka Meljakuša III (70.139 KM), rekonstrukciju rasvjete u ulici Fra Petra Bakule (63.971 KM), izgradnju Nove osnovne škole (60.465) KM i izgradnju igrališta u Carskom Gaju (30.651 KM).

Rekonstrukcija i investiciono održavanje iskazana je u iznosu 1.226.701 KM, a odnosi se na rekonstrukciju ulice Fra Petra Bakule (912.957 KM) i rekonstrukciju ostalih gradskih ulica (313.744 KM).

Odlukom o izvršavanju proračuna za 2023. godinu je predviđeno da će se izdvajanja za kapitalne izdatke vršiti zaključcima načelnika prema Programu kapitalnih investicija, kojeg je Vijeće usvojilo 29. 12. 2022. godine, vodeći računa o prioritetima projekata, te dinamici priliva sredstava za njihovo financiranje. Revizijom smo utvrdili da je izvršena rekonstrukcija ostalih gradskih ulica u iznosu od 313.744 KM, što nije bilo predviđeno Programom kapitalnih investicija.

Nabava opreme iskazana je u iznosu 226.576 KM, a najvećim dijelom odnosi se na opremu za prijenos podataka i glasa 80.108 KM, djela likovnih umjetnika 71.533 KM, računarsku opremu 34.429 KM, strojevi, uređaji, alati i instalacije 25.897 KM i namještaj 11.221 KM.

Nabava zemljišta iskazana je u iznosu 101.411 KM, a odnosi se na proširenje ulice Fra Petra Bakule 52.150 KM, otkup zemljišta za spomenik u Tribistovu 10.011 KM i ostale otkupe 39.250 KM.

Nabava stalnih sredstava u obliku prava iskazana je u iznosu 36.837 KM, a odnosi se na izradu projektne dokumentacije: vodovoda Tribistova – Rakitno (13.104 KM), Nove osnovne škole (9.740 KM), ulice Marka Marulića (7.000 KM) i vodovodne mreže u Rakitnu (6.993 KM).

Za iskazane nabave stalnih sredstava povećane su vrijednosti stalnih sredstava i izvora stalnih sredstava, a nabave su provedene sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama.

Revizijom smo utvrdili da je izvršena rekonstrukcija ostalih gradskih ulica u iznosu od 313.744 KM, iako nije bila predviđena Programom kapitalnih investicija, kako je to Odlukom o izvršavanju proračuna definirano.

Preporuka:

- **kapitalne izdatke realizirati za projekte definirane Programom kapitalnih investicija, kako je to predviđeno Odlukom o izvršavanju proračuna.**

6.1.2.6 Tekuća proračunska pričuva

Tekuća pričuva realizirana je u iznosu 21.950 KM, a odnosi se na tekuće transfere neprofitnim organizacijama (11.450 KM), kapitalne transfere neprofitnim organizacijama (10.000 KM) i ostale transfere pojedincima (500 KM). Odlukom o izvršavanju proračuna je predviđeno da se sredstva tekuće pričuve koriste za određene potrebe koje se pojave tijekom godine, a nisu predviđene u Proračunu.

Sredstva su odobrena Zakladi „Fra Mladen Hrkać“ u iznosu od 9.000 KM za nabavu kuće oboljelim osobama koji dolaze na liječenje u Zagreb, Međunarodnoj udruzi policajaca Grude 2.500 KM za organiziranje međunarodnog nogometnog turnira, Udruzi žena oboljelih i liječenih od karcinoma dojke „Narcis“ 2.200 KM za sudjelovanje na manifestaciji „Šetnja u Sarajevu“, Udruzi za zaštitu i očuvanje krajolika Gomila – Osoje 1.500 KM za izmirenje troškova, Župi „Svetog Ilije Proroka“ Doljani 1.000 KM za izgradnju crkve na Risovcu i drugo. Sredstva tekuće pričuve realizirana su sukladno Odluci o izvršavanju proračuna.

6.1.3 Financijski rezultat

U financijskim izvješćima za 2023. godinu iskazan je financijski rezultat kako slijedi:

R. br.	Opis	Proračun za tekuću godinu	Ostvareno u tekućoj godini	Ostvareno u prethodnoj godini	Index (4/3)x100
1	2	3	4	5	6
I	PRIHODI	13.315.550	12.375.180	10.899.921	92,9
II	RASHODI	10.013.650	9.789.987	9.979.887	97,8
III	TEKUĆI SUFICIT/DEFICIT I – II	3.310.900	2.594.193	-920.034	78,4
IV	NETO NABAVA STALNIH SREDSTAVA	2.610.900	3.364.751	1.253.908	128,9
V	UKUPAN DEFICIT/SUFICIT III – IV	691.000	-770.558	--333.874	-111,5
VI	NETO SMANJENJE FINACIJSKE IMOVINE	0	25.000	0	-
VII	NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA)	-200.000	400.000	0	-200,0
VIII	UKUPAN FINACIJSKI REZULTAT (V + VI + VII)	491.000	-345.558	-333.874	-70,4

Podaci iz bilance stanja:

Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	2.991.396	2.931.694	67,9
---	-----------	-----------	------

U revidiranoj godini **tekući suficit** iskazan je u iznosu od 2.594.193 KM, s obzirom na to da su prihodi ostvareni u iznosu od 12.375.180 KM, a rashodi u iznosu od 9.789.987 KM.

Iskazan je **ukupan deficit** revidirane godine u iznosu od 770.558 KM, s obzirom na to da su, pored ostvarenog tekućeg suficita, iskazani primici od prodaje stalnih sredstava od 1.652 KM i izdaci za nabavu stalnih sredstava u iznosu 3.366.403 KM.

Iskazan je negativan **financijski rezultat** u iznosu od 345.558 KM, s obzirom na to da je pored ostvarenog ukupnog deficita iskazano povećanje financijske imovine u iznosu 25.000 KM i povećanje iznosa dugoročnog zaduženja u iznosu od 400.000 KM.

U Bilanci stanja na 31. 12. 2023. godine iskazan je neraspoređeni višak rashoda nad prihodima u iznosu od 2.991.396 KM. U odnosu na stanje prethodne godine, neraspoređeni višak rashoda nad prihodima iskazan je više za 59.702 KM, umjesto za iznos financijskog rezultata, što je rezultat provedenih korektivnih knjiženja u toku godine.

Revizijom smo utvrdili da pri zatvaranju konta i utvrđivanju financijskog rezultata na kraju godine nisu dosljedno primijenjene odredbe Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenih politika za federalne proračunske korisnike i riznicu. Naime, salda grupe konta klase 8 (izdaci i primici) nisu zaključnim knjiženjima na kraju godine zatvorena preko konta 590000 - Raspored viška prihoda i rashoda, nego preko tzv. „korektivnih konta“ koja ovim aktima nisu ni predviđena.

Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima za 2023. godinu nije točno iskazan za jer su namjenski prihodi sredstava zaštite i spašavanja i sredstava za šume iz ranijeg razdoblja u iznosu od 173.728 KM priznati su kao prihod te godine iako nisu utrošeni za propisane namjene (točka 6.1.1 Izvješća). Pored navedenog, a dospjele obveze po dugoročnim kreditima od 582.018 KM nisu iskazane na poziciji izdataka za otplate dugova.

Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima manje je iskazan za 755.746 KM jer su sredstva zaštite i spašavanja i sredstva za šume iz ranijeg razdoblja u iznosu od 173.728 KM priznata kao prihod ranijeg razdoblja, iako nisu utrošena, a dospjele obveze po dugoročnim kreditima od 582.018 KM nisu iskazane na poziciji izdataka za otplate dugova. Navedeno nije sukladno odredbama Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenih politika za proračunske korisnike Općine.

Preporuka:

- **izvršiti analizu neraspoređenog viška rashoda nad prihodima, utvrditi iznos ranije priznatih, a neutrošenih namjenskih prihoda i provesti korektivna knjiženja, a zatvaranje konta na kraju godine vršiti sukladno Pravilniku o knjigovodstvu.**

6.2 BILANCA STANJA

6.2.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe

Novčana sredstva iskazana su u iznosu od 1.885.801 KM, a odnose se na stanja pet transakcijskih računa u iznosu od 155.274 KM, stanja na devet podračuna u iznosu od 1.319.365 KM (račun za kapitalne investicije 998.557 KM, zaštita od prirodnih i drugih nesreće 167.430 KM, račun za izgradnju kolodvora 131.173 KM, račun za izgradnju spomen obilježja u Tribistovu 14.059 KM i drugi) stanje deviznog računa u iznosu od 410.599 KM i sredstva blagajne 338 KM. Stanja ovih računa usklađena su sa izvodima poslovnih banaka na 31. 12. 2023. godine.

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu 40.680 KM, a odnose se na povrat akcize za nabavljeno lož ulje 19.180 KM, dok se 21.500 KM odnosi na potraživanja od Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH temeljem zaključenog ugovora od 21. 12. 2023. godine, kojim se Ministarstvo obvezalo sufinancirati sajamsku manifestaciju u navedenom iznosu. Revizijom smo utvrdili da odobrena sredstva od Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH nisu pravilno evidentirana u knjigovodstvenim evidencijama, sukladno odredbama Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH s obzirom da ovo ne predstavlja potraživanje.

Zakonom o komunalnom gospodarstvu, člankom 25, je propisano da rješenja o komunalnoj naknadi i kontrolu naplate komunalne naknade provodi nadležna općinska služba. Odlukom o komunalnoj naknadi, koju je Vijeće donijelo 21. 9. 2012. godine, je predviđeno da rješenja o komunalnoj naknadi izdaje JU „Urbikon“, a naknada se uplaćuje na depozitni račun Općine. Revizijom smo utvrdili da Odluka o komunalnoj naknadi nije sukladna Zakonu o komunalnom gospodarstvu u dijelu izdavanja rješenja i provođenja kontrole naplate komunalne naknade, te samim tim i iskazivanja potraživanja po ovom osnovu u knjigovodstvenoj evidenciji Općine, a ne javne ustanove.

Kratkoročni plasmani iskazani su u iznosu 8.000 KM, a odnose se na pozajmicu Sportskom savezu Posušje po ugovoru od 14. 9. 2017. godine, kojim je definiran rok povrata od 90 dana od dana doznake posuđenih sredstava. Općina nije pokrenula spor protiv dužnika uslijed neizvršavanja svojih obveza, iako je takva aktivnost predviđena u zaključenom ugovoru.

Kratkoročna potraživanja nisu točno iskazana jer se potraživanja po temelju komunalne naknade ne evidentiraju u Glavnu knjigu i ne vrši se nadzor nad njihovom naplatom. Učinke na financijska izvješća nismo u mogućnosti utvrditi. Za iskazana potraživanja od Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH nisu ispunjeni uvjeti za priznavanje, jer zaključeni ugovor ne predstavlja računovodstvenu ispravu, a nisu poduzete ni aktivnosti naplate pozajmice Sportskom savezu. Navedeno nije sukladno odredbama Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenih politika za proračunske korisnike Općine.

Preporuke:

- **inicirati donošenje izmjena Odluke o komunalnoj naknadi sukladno Zakonu o komunalnom gospodarstvu, te uspostaviti evidencije potraživanja komunalne naknade u glavnoj i pomoćnim knjigama riznice;**
- **kratkoročna potraživanja priznavati i knjigovodstveno evidentirati sukladno odredbama Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH, te pokrenuti aktivnosti na naplati pozajmica od Sportskog saveza.**

6.2.2 Stalna sredstva

Stalna sredstva su iskazana u sadašnjoj vrijednosti od 18.675.474 KM (nabavne vrijednosti od 21.664.628 KM, otpisane vrijednosti od 2.989.154 KM), koliko su iskazani i izvori stalnih sredstava.

Struktura stalnih sredstava je: zemljište, šume i višegodišnji zasadi (627.792 KM), građevine (16.805.116 KM), oprema (2.055.797 KM), stalna sredstva u obliku prava (140.314 KM) i sredstva u pripremi (2.035.609 KM).

Građevine su iskazane u iznosu 16.805.116 KM, a najvećim dijelom se odnose na: Novu osnovnu školu (2.884.501 KM), ostale cjevovodi (2.282.718 KM), vodovod Gradac (2.260.279 KM), vodovod Vir (1.806.667 KM), ulicu fra Petra Bakule (1.335.121 KM), gradski stadion (1.313.506 KM), zgradu Općinskog vijeća (1.244.149 KM), ulicu fra Grge Martića (666.240 KM), dvorište Nove osnovne škole (569.045 KM), cesta Mukinje – Zbornjača (449.549 KM), poslovni prostor u dijelu Vatrogasnog doma (278.000 KM), logistički centar u poslovnoj zoni Osrdak (263.710 KM), ulicu Brune Bušića (199.650 KM) i drugo.

Oprema je iskazana u iznosu od 2.055.797 KM, a odnosi se na: uredsku opremu (661.623 KM), prijevoznu opremu (531.061 KM), opremu za obrazovanje i kulturu (132.680 KM), elektronsku i fotografsku opremu (14.698 KM), strojeve, uređaje, alate (469.845 KM) i fiksnu opremu (243.132 KM).

Stalna sredstva u obliku prava iskazana su u iznosu 140.314 KM, a odnose se na projektnu dokumentaciju za: deponiju otpada (58.149 KM), zgrade Općinskog vijeća (38.308 KM), crpne stanice Tribistovo (13.104 KM), sportsku dvoranu kod Nove osnovne škole (9.740 KM), park u središtu grada (7.020 KM), ulicu Marka Marulića (7.000 KM) i vodovod Rakitno (6.993 KM).

Sredstva u pripremi iskazana su u iznosu 2.035.609 KM, a odnose se na kolektor I fazu kanalizacije (1.309.604 KM), kolektorska mreža Zagrebačke ceste (700.550 KM) i Spomenik u Tribistovu 25.456 KM).

Sukladno propisima koji su bili na snazi do 31. 8. 2023. godine, odnosno do 23. 12. 2023. godine²⁰ Općina je bila u obvezi izvršiti revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. godinu, jer je inflacija na godišnjoj razini mjerena rastom cijena, bila viša od 10% ili 10% i više kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava.

Revizijom za 2023. godinu utvrđeno je da, iako je Općina bila obvezna izvršiti revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. godinu, to nije učinjeno. Da je izvršena revalorizacija, početna stanja stalnih sredstava na 1. 1. 2023. godine bila bi više iskazana za najmanje 2.895.337 KM, koliko bi iznosilo povećanje stalnih sredstava u visini zvanično objavljene stopa rasta cijena u 2022. godini. Izmjenom podzakonskih propisa²¹ prestala je obveza revalorizacije.

Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH su propisane pomoćne knjige koje su u obvezi uspostaviti proračunski korisnici. Predviđena je i pomoćna knjiga kapitalne imovine, a koja sadrži podatke o broju i datumu računa, nazivu dobavljača, nazivu imovine, jedinici mjere, količini, cijeni, nabavnoj vrijednosti, stopi otpisa i drugo. Revizijom smo utvrdili da pomoćna knjigu kapitalne imovine ne sadrži sve elemente predviđene spomenutim propisima, a da su pojedine vrste stalnih sredstava (zemljište, vodovodna infrastruktura, ceste) iskazane u jednom iznosu, te nismo mogli potvrditi njihovu strukturu.

²⁰Uredba o računovodstvu proračuna u FBiH („Službene novine FBiH“, broj 34/14), Pravilnik o knjigovodstvu proračuna u FBiH („Službene novine FBiH“, br. 60/14) i Računovodstvene politike za federalne proračunske korisnike i Riznicu („Službene novine FBiH“, br. 58/16)

²¹Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH („Službene novine FBiH“, br. 66/23), Pravilnik o izmjenama Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH („Službene novine FBiH“, br. 99/23) i Računovodstvene politike za federalne proračunske korisnike i Riznicu („Službene novine FBiH“, br. 99/23)

Ne možemo potvrditi početna stanja stalnih sredstava i izvora sredstava za 2023. godinu za najmanje 2.895.337 KM, s obzirom na to da nije izvršena revalorizacija stalnih sredstava za 2022. godinu sukladno tada važećim odredbama Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenih politika za federalne proračunske korisnike i riznicu. Knjiga kapitalne imovine ne sadrži sve propisane elemente, a određena stalna sredstva su iskazana u jednom iznosu, zbog čega nismo u mogućnosti potvrditi njihovu strukturu. Navedeno nije sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, članku 7. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i članku 59. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Preporuka:

- *uspostaviti knjigu kapitalne imovine, kako je to predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.*

6.2.3 Kratkoročne obveze i razgraničenja

Kratkoročne obveze i razgraničenja iskazana su u iznosu od 5.508.385 KM, a odnose se na kratkoročne tekuće obveze (3.066.991 KM), kratkoročna razgraničenja (1.624.471 KM), kratkoročne kredite i zajmove (582.019 KM), obveze prema zaposlenima (234.415 KM), financijske i obračunske odnose s drugim povezanim jedinicama (489 KM) .

Kratkoročne tekuće obveze odnose se na obveze prema dobavljačima za isporučene robe i usluge (2.732.986 KM), obveze za transfere (261.463 KM), obveze po ugovorima o dijelu i naknadama za rad u povjerenstvima (42.902 KM), obveze prema vijećnicima (19.785 KM) i drugo.

Kratkoročni krediti i zajmovi odnose se na dospjela, a neplaćena dva anuiteta po kreditu Bank Austrija Creditanstalt AG zaključenog za realizaciju Projekta vodosnabdijevanja Općine Posušje (u tijeku pregovori o reprogramu ovoga kredita).

Obveze prema zaposlenima iskazane su u iznosu 234.416 KM, a odnose se na: plaće (193.585 KM), poreze i doprinose (21.585 KM) i naknade troškova zaposlenih (19.245 KM) za prosinac 2023. godine, a koje su izmirene u siječnju 2024. godine.

Kratkoročna razgraničenja iskazana su u iznosu 1.624.471 KM, odnose se na razgraničene prihode 1.522.202 KM i razgraničene rashode 102.270 KM.

Razgraničeni prihodi pored iskazanih potraživanja u iznosu 38.515 KM predstavljaju nerealizirane primljene transfere i donacije i to: Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan RH za dogradnju škole i izgradnju sportske dvorane u Novoj osnovnoj školi (224.920 KM), Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike za lift u Novoj osnovnoj školi (80.552 KM), Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine za asfaltiranje vanjskog igrališta OŠ Vir (39.117 KM), donacije za spomenik u Tribistovu (14.000 KM), Federalnog ministarstva prostornog uređenja za kolektor Zagrebačke ceste – II faza (100.000 KM), Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta za sufinanciranje logističkog centra (150.000 KM), Federalnog ministarstva kulture i sporta za uređenje okoliša oko arheološkog nalazišta Gradina (4.500 KM), Federalnog ministarstva financija za izgradnju kolodvora i sportske dvorane u Novoj osnovnoj školi (480.000 KM) i nenamjenska sredstva (125.000 KM), Vlade Županije za sportsku dvoranu Nove osnovne škole (180.000 KM), infrastrukturne objekte (75.599 KM) i unapređenje interneta u školama (10.000 KM). Razgraničenje nerealiziranih transfera i donacija je provedeno sukladno važećim propisima.

Na poziciji **razgraničeni rashodi** iskazane su ustupljene vodovodne cijevi (600 m) JP „Komrad“ d.o.o. Posušje po ugovoru o donaciji od 10. 8. 2010. godine. Spomenuta transakcija nije knjigovodstveno evidentirana sukladno odredbama Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH, a za navedeno preporuka je dana u poglavlju 6.2.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe.

6.2.4 Dugoročne obveze i razgraničenja

Dugoročne obveze iskazane su u iznosu od 5.001.875 KM, a odnose se na:

- 4.601.875 KM – po osnovu ugovora o dugoročnom kreditu u iznosu od 2.498.887 EUR zaključenog sa Bank Austrija Creditanstalt AG 2008. godine, namijenjenog za realizaciju Projekta vodosnabdijevanja Općine Posušje;
- 400.000 KM – po osnovu ugovora o dugoročnom kreditu u iznosu od 400.000 KM zaključenog sa Intesa Sanpaolo Banka d.d. BiH 12. 6. 2023. godine, sa rokom povrata od dvije godine, a namijenjenog za financiranje trajnih obrtnih sredstava.

Iskazano stanje dugoročnih obveza usuglašeno je sa Intesa Sanpaolo Bankom na 31. 12. 2023. godine. Općina je dostavila informaciju Federalnom ministarstvu financija o stanju duga i izdanim jamstvima.

Revizijom smo utvrdili da Općina nije izmirila dospjele anuitete po dugoročnom kreditu za realizaciju Projekta vodosnabdijevanja, iako su otplate kredita utvrđene kao prvi prioritet izvršavanja prema Odluci o izvršavanju proračun. Za navedeno je preporuka dana u točki 6.1.2 Izvješća.

6.2.5 Popis imovine i obveza

Rješenjem načelnika o imenovanju povjerenstva za popis od 22. 11. 2023. godine naloženo je provođenje popisa stalnih sredstava, obveza i potraživanja, sa rokom za sačinjavanja izvješća o izvršenom popisu 10. 2. 2024. godine. Povjerenstvo je 4. 3. 2024. godine sačinilo izvješće o izvršenom popisu, sastavni dio kojeg su popis novčanih sredstava i obveza prema dobavljačima, a u prilogu su inventurne liste stalnih sredstava. U izvješću je konstatirana usklađenost stvarnog stanja utvrđenog popisom sa knjigovodstvenim stanjem.

Provedenom revizijom utvrdili smo da nije proveden cjelovit popis s obzirom da nisu popisana stalna sredstva u pripremi, ostale obveze, razgraničeni prihodi i rashodi i dugoročne obveze. Također, uvidom u popisne liste utvrdili smo da određenim stalnim sredstvima nisu dodijeljeni inventurni brojevi. U trenutku provođenja popisa Općina nije imala interni akt koji bi regulirao obavljanje ovih aktivnosti s obzirom na to da je načelnik tek 28. 2. 2024. godine donio Pravilnik o popisu imovine, potraživanja i obveza.

Ne možemo potvrditi da je proveden cjelovit popis i da je usuglašeno knjigovodstveno sa stvarnim stanjem sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, članku 18. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i člancima od 67. do 69. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Preporuka:

- ***popisom utvrditi stvarno stanje imovine i obveza, te izvršiti usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, kako je predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.***

6.3 IZVJEŠĆE O NOVČANIM TIJEKOVIMA

U Izvješću o novčanim tijekovima iskazani su ukupni novčani primici u iznosu od 12.856.809 KM i ukupne novčane isplate u iznosu od 12.769.238 KM, što je rezultiralo pozitivnim novčanim tijekom u iznosu od 87.571 KM. Stanje gotovine na početku godine iskazano je u iznosu od 1.798.230 KM, dok je ona na kraju godine iznosila 1.885.801 KM.

Izvješće o novčanom tijeku sačinjen je sukladno Pravilniku o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.

7. IZVANBILANČNA EVIDENCIJA

Sukladno odredbama Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH, poslovne događaje koji nemaju neposrednog utjecaja na sredstva i izvore, već otvaraju mogućnost za takve utjecaje u budućnosti, trebalo bi evidentirati izvanbilančno.

Komunalno poduzeće „Komrad“ d.o.o. Posušje se 2005. godine zadužilo temeljem supsidijarnog financijskog sporazuma sa Federalnim ministarstvom financija kod Međunarodne asocijacije za razvoj za 13.800.000 SDR (5.657.265 KM). Spomenuto javno poduzeće, kao i njegov prani slijednik JP „Vodovod“, kojima je Općina osnivač, nisu izmirivali obveze po ovom Sporazumu, iako je većina obveza došla na naplatu.

Prema dostavljenim pregledima Općinskog pravobraniteljstva o sudskim postupcima u tijeku, utvrdili smo da se protiv Općine vode četiri postupka zbog naknade za zemljište u vrijednosti tužbenog zahtjeva u iznosu od 131.000 KM.

Općina nije sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH evidentirala u izvanbilančnoj evidenciji uvjetne obveze temeljem neizmirenih obveza po kreditu javnog poduzeća kojemu je osnivač, niti temeljem podnesenih tužbi, koje mogu imati utjecaj na financijska izvješća.

Preporuka:

- **uvjetne obveze temeljem neizmirenih obveza po kreditu javnog poduzeća kojemu je Općina osnivač i sudskih sporova evidentirati u izvanbilančnoj evidenciji sukladno odredbama Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.**

8. JAVNE NABAVE

Plan javnih nabava za 2023. donesen je 27. 1. 2023. godine. Plan je 19 puta izmijenjen i dopunjen, te nakon svih izmjena i dopuna ukupna procijenjena vrijednost javnih nabava planirana je u iznosu od 3.261.725 KM.²²

U tabeli su navedene nabave koje su planirane i provedene u 2023. godini sa vrstom postupka, prema prezentiranim podacima.

Vrsta postupka	Planirane nabave*		Provedene nabave		Revidirani uzorak	
	Broj postupaka	Iznos u KM	Broj postupaka	Iznos u KM	Broj postupaka	Iznos u KM
Otvoreni postupak	7	2.318.878	6	1.914.788	3	1.185.889
Konkurentski zahtjev	19	721.698	17	535.329	6	282.693
Izravni sporazum	44	221.149	35	156.829	6	41.079
UKUPNO	70	3.261.725	58	2.606.946	15	1.509.661

*nakon svih izmjena

Procedura provođenja postupaka javnih nabava u Općini uređena je Pravilnikom o javnim nabavama.²³ Povjerenstva za provođenje postupaka javnih nabava su formirana temeljem rješenja načelnika. Općina je sukladno Zakonu o javnim nabavama unutarnjim aktom uredila radno mjesto službenika za javne nabave i osigurala da u postupcima nabave čija procijenjena vrijednost prelazi 250.000 KM učestvuje najmanje jedan službenik za javne nabave.

²² Svi iznosi su iskazani sa PDV-om.

²³ Broj: 01-59/23 od 17. 1. 2023. godine

Nabava radova „**Održavanje i izgradnja lokalnih cesta na području općine Posušje**“ putem otvorenog postupka pokrenuta je Odlukom načelnika od 25. 4. 2023. godine. Tendersku dokumentaciju je preuzelo sedam potencijalnih ponuđača, a pristigla je jedna ponuda koja je ocijenjena kao prihvatljiva te je sa ponuđačem sklopljen okvirni sporazum u vrijednosti od 600.000 KM na razdoblje od 18 mjeseci. U dijelu tehničke i profesionalne sposobnosti kao uvjeti traženi su uspješno iskustvo u realizaciji ugovora čija su karakter i kompleksnost isti ili slični onima koji se odnose na predloženi ugovor minimalne vrijednosti 250.000 KM i mogućnost pristupa ili osiguran pristup građevinskim strojevima i tehničkoj opremi kojim ponuđač raspolaže za izvršenje ugovora. Definirani uvjeti razmjerni su predmetu nabavke i nismo konstatirali nepravilnosti u provođenju i realizaciji ovog postupka.

Odlukom načelnika od 31. 1. 2023. godine pokrenut je otvoreni postupak javne nabave radova „**Unapređenje lokalne infrastrukture rekonstrukcijom i proširenjem pomoćnog nogometnog terena na stadionu Mokri Dolac**“. Za lot 1 – građevinski radovi na pripremi terena pristigle su tri ponude, od kojih su dvije odbačene jer nisu ispunile uvjete iz tenderske dokumentacije u dijelu dostavljanja garancije za ozbiljnost ponude. Povjerenstvo je dalo preporuku načelniku o izboru najpovoljnijeg dobavljača za ponudu koja je ocijenjena kao prihvatljiva, koju je načelnik prihvatio i sa odabranim ponuđačem je zaključen ugovor u vrijednosti od 142.351 KM. Ugovorom je definiran rok za izvođenje radova maksimalno 60 dana od dana uvođenja u posao. Uvidom u građevinski dnevnik utvrdili smo da je izvođač uveden u posao 1. 6. 2023. godine, a radovi okončani 12. 8. 2023. godine te da su radovi izvršeni u roku od 72 dana. Za lot 2 – nabava i ugradnja umjetne trave pristigle su dvije ponude koje su ocijenjene kao prihvatljive. Nakon provedene e-aukcije povjerenstvo je dalo preporuku o izboru najpovoljnijeg ponuđača načelniku koju je on prihvatio te je odabranom ponuđaču dostavljen ugovor na potpis. Odabrani ponuđač nije u roku dostavio potpisani ugovor, garanciju za uredno izvršenje ugovora, a ni suglasnost za produženje važenja ponude te je shodno odredbama Zakona o javnim nabavama dostavljen prijedlog ugovora drugo rangiranom ponuditelju sa kojim je i zaključen ugovor u vrijednosti 244.530 KM. Ugovorom je definiran rok za isporuku i ugradnju predmeta ugovora sukladno uvjetima iz tenderske dokumentacije u roku od maksimalno 30 dana od okončanja aktivnosti iz Lot-a 1. Uvidom u Zapisnik o primopredaji radova utvrdili smo su radovi okončani 14. 12. 2023. godine. Navedeno je imalo za posljedicu da su radovi „Nabava i ugradnja umjetne trave“ izvršeni u razdoblju od 124 dana, odnosno 93 dana više od ugovorom predviđenog roka za izvođenje radova. **Revizijom smo utvrdili da iako radovi nisu izvedeni u ugovorenom roku Općina nije izvršila obračun zatezних penala, kako je to zaključenim ugovorom predviđeno.**

Revizijom pojedinih postupaka putem izravnog sporazuma konstatirali smo da su provedeni i realizirani sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama.

Realizacija ugovora potpisanih u ranijim godinama

Uzorkom smo obuhvatili i četiri otvorena postupka u vrijednosti ugovora 1.248.787 KM iz prethodnog razdoblja, a koja su dijelom realizirana u 2023. godini (utopljavanje javnog objekta Radio Posušje 147.463 KM; Izgradnja kanalizacijskog kolektora općine Posušje- Podsustav 2-na području Zagrebačke ceste- Odjeljak A-faza II 231.412 KM; Nabava i ugradnja stupova reflektorske rasvjete 545.510 KM i Rekonstrukcija Ulice fra Petra Bakule 324.401 KM). U svim revidiranim postupcima primijenjen je kriterij najniže cijene, a predviđena je i e-aukcija.

Otvoreni postupak javne nabave radova „**Rekonstrukcija Ulice fra Petra Bakule**“ je pokrenut Odlukom načelnika od 7. 2. 2022. godine. Pristigle su tri ponude koje su ocijenjene kao prihvatljive, provedena je e-aukcija i načelniku je dana preporuka o izboru najpovoljnijeg ponuđača. Načelnik je prihvatio preporuku povjerenstva i sa izabranim ponuđačem je zaključen ugovor u vrijednosti od 716.251 KM. Ugovorom je definiran rok za izvođenje radova od maksimalno 90 dana od dana uvođenja u posao. Uvidom u građevinski dnevnik utvrdili smo da je izvođač uveden u posao 13. 9. 2022. godine, a radovi okončani 15. 5. 2023. godine.

Izvođač je 9. 12. 2022. godine uputio Općini zahtjev za produženje roka izvođenja radova radi zastoja u izvođenju radova zbog kašnjenja u izmještanju postojećih PTT instalacija i nepovoljnih vremenskih uvjeta što je Općina prihvatila i Aneksom ugovora produžila rok za izvođenje radova za 90 dana od dana potpisa aneksa ugovora. Izvođač je 10. 3. 2023. godine uputio i drugi zahtjev za produženje roka izvođenja radova, a kao razlog za neizvršavanje radova u ugovorenom roku je naveo loše vremenske prilike zbog kojih nije bilo moguće izvesti armirano-betonske radove. Zaključen je Aneks ugovora kojim je ugovoreni rok dodatno produžen do 30. 5. 2023. godine. Navedeno je imalo za posljedicu da su radovi „Rekonstrukcija Ulice fra Petra Bakule“ izvršeni u razdoblju od 244 dana, odnosno 154 dana više od ugovorom predviđenog roka za izvođenje radova. S obzirom na to da izvođenje radova nije izvršeno u ugovorenom roku zbog nepovoljnih vanjskih utjecaja, a ne krivicom izvođača, nisu aktivirane zaštitne klauzule i naplaćeni ugovoreni penali za kašnjenje.

Člankom 72. stavak (6) Zakona o javnim nabavama je propisano da Ugovorni organ u ugovoru obavezno postavlja uvjet da ponuđač kojem je dodijeljen ugovor o javnoj nabavi nema pravo zapošljavati, u svrhu izvršenja ugovora o javnoj nabavi, fizička ili pravna lica koja su učestvovala u pripremi tenderske dokumentacije ili su bila u svojstvu člana ili stručnog lica koje je angažiralo Povjerenstvo za nabave, najmanje šest mjeseci po zaključenju ugovora, odnosno od početka realizacije ugovora. U ugovorima zaključenim nakon provođenja postupaka nabave radova „Utopljavanje javnog objekta radio Posušje“, „Izgradnja kanalizacijskog kolektora općine Posušje – Podsustav 2 – na području zagrebačke ceste-Odjeljak A, faza II“, „Rekonstrukcija fra Petra Bakule“, „Poboljšanje i očuvanje lokalne infrastrukture u središtu grada, u naselju Meljakuša III“, „Rješavanje problema odvodnje na području sjevernog djela grada, Zagrebačka ulica“ i nabave uredskog materijala nisu ugrađene klauzule o zabrani zapošljavanja fizičkih ili pravnih lica koja su učestvovala u pripremi tenderske dokumentacije ili su bila u svojstvu člana ili stručnog lica koje je angažiralo Povjerenstvo za nabave.

Revizijom smo utvrdili da pojedini ugovori zaključeni nakon provedenog postupka javne nabave ne sadrže uvjet ponuđaču o zabrani zapošljavanja, što je obveza propisana Zakonom o javnim nabavama.

Na poziciji Izdataka za održavanje cesta iskazani su troškovi održavanja nerazvrstanih cesta u iznosu 172.214 KM, koji su po zahtjevu odobreni mjesnim zajednicama za ove namjene. Mjesne zajednice su sukladno Odluci Vijeća dodijelile posao u vrijednosti 18.000 KM JP „Vodovod“, a za preostalih 154.214 KM su angažirale druge dobavljače bez primjene procedure propisane Zakonom o javnim nabavama, te dostavile izvješća o namjenskom utrošku doznačenih sredstava. Člankom 6. Odluke o izvršavanju proračuna je propisano da se nabava investicijskih dobara i usluga obavlja sukladno Zakonu o javnim nabavama, a člankom 16. da se sredstva mjesnim zajednicama doznačavaju isključivo na račun dobavljača. **Općina nije provela procedure odabira dobavljača za izdatke za održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu od 154.214 KM sukladno Zakonu o javnim nabavama, kako je to Odlukom o izvršavanju proračuna propisano.**

Preporuke:

- ***u ugovorima obvezno ugraditi klauzulu o zabrani zapošljavanja sukladno članku 72. Zakona o javnim nabavama;***
- ***nabavu radova održavanja nerazvrstanih cesta vršiti uz primjenu Zakona o javnim nabavama, kako je to Odlukom o izvršavanju proračuna i predviđeno, te vršiti obračun i naplatu penala zbog neblagovremenog izvođenja radova sukladno zaključenim ugovorima.***

9. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠĆA

Na dostavljeni Nacrt izvješća o izvršenoj financijskoj reviziji za 2023. godinu Općina je 17. 7. 2024. godine dostavila komentar, u kojem je navedeno da nemaju primjedbi na Nacrt izvješća o financijskoj reviziji Općine Posušje za 2023. godinu.

Reviziju Općine Posušje obavio je revizorski tim u sastavu: Danko Buhač – voditelj tima, i Melita Kurbašić – članica tima.

Voditelj tima

Danko Buhač, s.r.

**Rukovoditeljica Sektora
za razvoj, metodologiju i upravljanje
kvalitetom**

Mia Buljubašić, s.r.

**Rukovoditeljica Sektora
za financijsku reviziju institucija županija,
gradova i općina**

Amela Mulahalilović, s.r.

V. PRIVICI

- 1. GODIŠNJA FINANCIJSKA IZVJEŠĆA**
- 2. IZJAVA RUKOVODSTVA**

Identifikacijski broj: 4272141340004

šifra po kvalifikacijskoj
djelatnosti 75114

Nadležno ministarstvo: Ministarstvo Financija ŽZH

Operativni broj: .

Organizacijski broj: .

Potrošačka jedinica-glava: Proračun općine Posušje

Fukcionalni kod: .

Sjedište potrošačke jedinice: Posušje

Fond: _____

Pojedinačni obrasci: _____

Konsolidirani obrasci: _____

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA
Period izvještavanja : od 1.1.2023 do 31.12.2023

KM

R.b.	Broj Konta	POZICIJA	Oznaka za AOP	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4-3)	Postotak 4/3 x 100
					u tekućoj godini	u prethodnoj godini		
	1	2		3	4	5	6	7
1		PRIHODI (2+17+35)	200	13.315.550	12.375.180	10.899.921	-940.370	92,9%
2	710000	PRIHODI OD POREZA (3+7+9+11+13+14+15+16)	201	6.715.000	6.840.608	6.084.602	125.608	101,9%
3	711000	Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća (4+5+6)	202	2.500	1.839	1.342	-661	73,6%
4	711100	Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	203	2.500	1.839	1.342	-661	73,6%
5	711200	Porezi na dobit preduzeća	204	0	0	0	0	0,0%

6	711900	Porez na dobit banaka i dr.fin.organizacija, društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća	205	0	0	0	0	0,0%
7	712000	Doprinosi za socijalnu zaštitu (7=8)	206	0	0	0	0	0,0%
8	712100	Doprinosi za socijalnu zaštitu	207	0	0	0	0	0,0%
9	713000	Porezi na plaću i radnu snagu (13=14)	208	0	26	142	26	0,0%
10	713100	Porezi na plaću (zaostale uplate poreza)	209	0	26	142	26	0,0%
11	714000	Porez na imovinu (15=16)	210	618.900	539.684	295.992	-79.216	87,2%
12	714100	Porez na imovinu	211	618.900	539.684	295.992	-79.216	87,2%
13	715000	Domaći porezi na dobra i usluge	212	0	190	16	190	0,0%
14	716000	Porezi na dohodak	213	2.600.900	2.781.198	2.232.886	180.298	106,9%
15	717000	Prihodi od indirektnih poreza	214	3.475.600	3.516.081	3.532.683	40.481	101,2%
16	719000	Ostali porezi	215	17.100	1.590	21.541	-15.510	9,3%
17	720000	NEPOREZNI PRIHODI (18+26+34+35)	216	3.113.150	2.809.763	2.474.729	-303.387	90,3%
18	721000	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika (19+.....+25)	217	357.000	338.679	61.789	-18.321	94,9%
19	721100	Prihodi od nefin.javnih preduzeća i fin. Institucija	218	355.000	338.553	61.656	-16.447	95,4%
20	721200	Ostali prihodi od imovine	219	2.000	126	133	-1.874	6,3%
21	721300	Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	220	0	0	0	0	0,0%
22	721400	Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	221	0	0	0	0	0,0%
23	721500	Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	222	0	0	0	0	0,0%
24	721600	Prihodi od privatizacije	223	0	0	0	0	0,0%
25	721700	Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju	224	0	0	0	0	0,0%
26	722000	Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga (27+.....33)	225	2.754.150	2.469.680	2.412.905	-284.470	89,7%
27	722100	Administrativne takse	226	205.450	211.792	110.980	6.342	103,1%
28	722200	Sudske takse	227	0	0	0	0	0,0%
29	722300	Komunalne naknade i takse	228	426.000	407.488	379.360	-18.512	95,7%
30	722400	Ostale budžetske naknade i takse	229	1.550.500	1.229.757	1.387.500	-320.743	79,3%
31	722500	Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim	230	531.200	574.782	512.529	43.582	108,2%
32	722600	Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	231	6.000	8.991	1.368	2.991	149,9%
33	722700	Neplanirane uplate-prihodi	232	35.000	36.870	21.168	1.870	105,3%
34	723000	Novčane kazne	233	2.000	1.404	0	-596	70,2%
35	777000	Drugi tekući prihodi	234	0	0	35	0	0,0%

36		PRIMLJENI TRANSFERI (Transferi i donacije) (37+38+39+40+41+42)	235	3.487.400	2.724.809	2.340.590	-762.591	78,1%
37	731100	Primljeni tekući transferi od Inozemnih Vlada i međunarodnih organizacija	236	501.000	337.216	188.105	-163.784	67,3%
38	732100	Primljeni transferi od ostalih nivoa vlasti	237	1.232.000	1.125.575	829.813	-106.425	91,4%
39	741100	Primljeni kapitalni transferi od Inozemnih Vlada	238	0	0	0	0	0,0%
40	714100	Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	239	1.612.400	1.115.280	1.278.572		
41	742200	Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	240	0	0	0	0	0,0%
42	733100	Donacije	241	142.000	146.738	44.100	4.738	103,3%
43		RASHODI (44+47+48+58+67+75+80)	242	10.013.650	9.780.987	9.979.887	-232.663	97,7%
44	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih (45+46)	243	2.664.000	2.663.896	2.382.099	-104	100,0%
45	611100	Bruto plaće i naknade plaća	244	2.285.000	2.284.800	1.974.036	-200	100,0%
46	611200	Naknade troškova zaposlenih	245	379.000	379.096	408.063	96	100,0%
47	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	246	240.000	240.497	206.604	497	100,2%
48	613000	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge (49+.....+57)	247	3.040.350	2.961.163	3.195.192	-79.187	97,4%
49	613100	Putni troškovi	248	27.100	17.801	20.626	-9.299	65,7%
50	613200	Izdaci za energiju	249	207.000	219.684	194.911	12.684	106,1%
51	613300	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	250	107.500	108.947	115.729	1.447	101,3%
52	613400	Nabavka materijala i sitnog inventara	251	177.000	195.577	160.680	18.577	110,5%
53	613500	Izdaci za usluge prevoza i goriva	252	639.000	637.669	651.294	-1.331	99,8%
54	613600	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	253	2.400	16.211	12.261	13.811	675,5%
55	613700	Izdaci za tekuće održavanje	254	1.078.500	907.640	1.277.998	-170.860	84,2%
56	613800	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	255	7.800	8.741	17.040	941	112,1%
57	613900	Ugovorene i druge posebne usluge	256	794.050	848.893	744.653	54.843	106,9%
58	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi (59+.....+66)	257	3.055.100	3.025.391	2.587.076	-29.709	99,0%
59	614100	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	258	0	0	0	0	0,0%
60	614200	Tekući transferi pojedincima	259	239.000	230.863	197.127	-8.137	96,6%
61	614300	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	260	2.161.300	2.171.305	1.771.688	10.005	100,5%
62	614400	Subvencije javnim preduzećima	261	546.800	514.190	532.440	-32.610	94,0%
63	614500	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	262	52.000	51.584	29.686	-416	99,2%
64	614600	Subvencije finansijskim institucijama	263	0	0	0	0	0,0%
65	614700	Tekući transferi u Inozemstvo	264	0	0	0	0	0,0%

66	614800	Drugi tekući rashodi	265	56.000	57.449	56.135	1.449	102,6%
67	615000	Kapitalni transferi (68+.....+74)	266	975.200	875.388	1.595.375	-99.812	89,8%
68	615100	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	267	393.000	283.320	492.788	-109.680	72,1%
69	615200	Kapitalni transferi pojedincima	268	0	0	0	0	0,0%
70	615300	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	269	582.200	592.068	1.102.587	9.868	101,7%
71	615400	Kapitalni transferi javnim preduzećima	270	0	0	0	0	0,0%
72	615500	Kapitalni transferi privatnim preduzećima i poduzetnicima	271	0	0	0	0	0,0%
73	615600	Kapitalni transferi finansijskim institucijama	272	0	0	0	0	0,0%
74	615700	Kapitalni transferi u inozemstvo	273	0	0	0	0	0,0%
75	616000	Izdaci za kamate (76+.....+79)	274	17.000	14.652	13.541	-2.348	86,2%
76	616100	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	275	0	0	0	0	0,0%
77	616200	Izdaci za inozemne kamate	276	0	0	2.009	0	0,0%
78	616300	Kamate na domaće pozajmljivanje	277	17.000	14.652	11.532	-2.348	86,2%
79	616500	Izdaci za kamate vezane za dug po izdatim garancijama	278	0	0	0	0	0,0%
80	600000	Tekuća budžetska rezerva	279	22.000				
81		TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (1 minus 43)	280	3.301.900	2.594.193	920.034	-707.707	78,6%
82		TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA	281				0	0,0%
83		PRIMICI OD PRODAJE STALNIH SREDSTAVA (84+85+86)	282	1.700	1.652	4.311	-48	97,2%
84	811100	Primici od prodaje stalnih sredstava	283	1.700	1.652	4.311	-48	97,2%
85	811200	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi	284	0	0	0	0	0,0%
86	811900	Ostali kapitalni primici	285	0	0	0	0	0,0%
87	821000	IZDACI ZA NABAVKU STALNIH SREDSTAVA (88+.....+93)	286	2.612.600	3.366.403	1.258.219	753.803	128,9%
88	821100	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	287	92.200	101.411	0	9.211	110,0%
89	821200	Nabavka građevina	288	1.620.000	1.774.878	916.985	154.878	109,6%
90	821300	Nabavka opreme	289	231.500	226.576	341.234	-4.924	97,9%
91	821400	Nabavka ostalih stalnih sredstava	290	0	0	0	0	0,0%
92	821500	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	291	25.000	36.837	0	11.837	147,3%
93	821600	Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	292	643.900	1.226.701	0	582.801	190,5%
94		NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (87 minus 83)	293	2.610.900	3.364.751	1.253.908	753.851	128,9%
95		NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (81 minus 94)	294	691.000	-770.558	-333.874	-1.461.558	-111,5%
96		TRANSAKCIJE U FINANCIJSKOJ IMOVINI	295				0	0,0%

97		PRIMICI OD FINACIJSKE IMOVINE (98+.....+104)	296						
				0	50.900	0	50.900	0,0%	
98	813100	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti	297	0	0	0	0	0,0%	
99	813200	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	298	0	25.900	0	25.900	0,0%	
100	813300	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima	299	0	25.000	0	25.000	0,0%	
101	813400	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća	300	0	0	0	0	0,0%	
102	813500	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i zajedničkim ulaganjima	301	0	0	0	0	0,0%	
103	813600	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	302	0	0	0	0	0,0%	
104	813700	Primljene otplate od pozajmljivanja u Inozemstvo	303	0	0	0	0	0,0%	
105	822000	IZDACI ZA FINACIJSKU IMOVINU (106+.....+112)	304	0	25.900	0	25.900	0,0%	
106	822100	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	305	0	0	0	0	0,0%	
107	822200	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i	306	0	0	0	0	0,0%	
108	822300	Pozajmljivanje javnim preduzećima	307	0	0	0	0	0,0%	
109	822400	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća	308	0	0	0	0	0,0%	
110	822500	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	309	0	0	0	0	0,0%	
111	822600	Ostala domaća pozajmljivanja	310	0	25.900	0	25.900	0,0%	
112	822700	Pozajmljivanje u Inozemstvo	311	0	0	0	0	0,0%	
113		NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINACIJSKE IMOVINE (97 minus 105)	312	0	25.000	0	25.000	0,0%	
114		TRANSAKCIJE U FINACIJSKIM OBAVEZAMA	313				0	0,0%	
115		PRIMICI OD ZADUŽIVANJA (116+120)	314	400.000	400.000	0	0	100,0%	
116	814000	Primici od dugoročnog zaduživanja (117+118+119)	315	400.000	400.000	0	0	100,0%	
117	814100	Zajmovi primljeni kroz državu	316	0	0	0	0	0,0%	
118	814200	Primici od Inozemnog zaduživanja	317	0	0	0	0	0,0%	
119	814300	Primici od domaćeg zaduživanja	318	400.000	400.000	0	0	100,0%	
120	815000	Primici od kratkoročnog zaduživanja (121+122+123)	319	0	0	0	0	0,0%	
121	815100	Zajmovi primljeni kroz državu	320	0	0	0	0	0,0%	

122	815200	Primici od Inozemnog zaduživanja	321	0	0	0	0	0,0%
123	815300	Primici od domaćeg zaduživanja	322	0	0	0	0	0,0%
124	823000	IZDACI ZA OTPLATE DUGOVA (125+.....+130)	323	600.000	0	0	-600.000	0,0%
125	823100	Otplate dugova primljenih kroz državu	324	0	0	0	0	0,0%
126	823200	Vanjske otplate	325	600.000	0	0	-600.000	0,0%
127	823300	Otplate domaćeg pozajmljivanja	326	0	0	0	0	0,0%
128	823400	Otplata unutrašnjeg duga	327	0	0	0	0	0,0%
129	823500	Otplata duga po izdanim garancijama	328	0	0	0	0	0,0%
130	823600	Otkup duga	329	0	0	0	0	0,0%
131		NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (115 minus 124)	330	-200.000	400.000	0	600.000	-200,0%
132		UKUPAN FINACIJSKI REZULTAT (95+113+131)	331	491.000	-345.558	-333.874	-836.558	-70,4%
133		SINETIČKA KLASIFIKACIJA FUNKCIJA VLADE (COFOG) (134+143+149+156+166+173+180+187+194+203)	332	13.226.250	13.173.290	11.238.105	-52.960	99,6%
134	01	Opšte javne usluge (135+.....+142)	333	4.010.400	3.809.769	3.453.296	-200.631	95,0%
135	011	Izvršni i zakonodavni organi, finansijski i fiskalni poslovi, vanjski poslovi	334	170.200	158.603	138.176	-11.597	93,2%
136	012	Strana ekonomska pomoć	335	0	0	0	0	0,0%
137	013	Opće usluge	336	0	0	0	0	0,0%
138	014	Osnovno istraživanje	337	0	4.500	0	4.500	0,0%
139	015	liR Opće javne usluge	338	3.764.800	3.577.863	3.233.033	-186.937	95,0%
140	016	Opće javne usluge n. k.	339	41.400	37.151	51.546	-4.249	89,7%
141	017	Transakcije vezane za javni dug	340	17.000	14.652	13.541	-2.348	86,2%
142	018	Transferi općeg karaktera između različitih nivoa vlasti	341	17.000	17.000	17.000	0	100,0%
143	02	Obrana(143+.....+147)	342	202.000	185.081	214.852	-16.919	91,6%
144	021	Vojna obrana	343	0	0	0	0	0,0%
145	022	Civilna obrana	344	202.000	185.081	214.852	-16.919	91,6%
146	023	Inozemna vojna pomoć	345	0	0	0	0	0,0%
147	024	liR obrana	346	0	0	0	0	0,0%
148	025	obrana n. k.	347	0	0	0	0	0,0%
149	03	Javni red i sigurnos t(150+.....+155)	348	7.000	11.992	7.032	4.992	171,3%
150	031	Policijske usluge	349	0	0	0	0	0,0%
151	032	Usluge protupožarne zaštite	350	0	5.042	0	5.042	0,0%

152	033	Sudovi	351	0	0	0	0	0,0%
153	034	Zatvori	352	0	0	0	0	0,0%
154	035	liR Javni red i sigurnost	353	0	0	0	0	0,0%
155	036	Javni red i sigurnost n. k.	354	7.000	6.950	7.032	-50	99,3%
156	04	Ekonomski poslovi (157+.....+165)	355	2.185.900	2.064.258	1.178.407	-121.642	94,4%
157	041	Opći ekonomski, komercijalni i poslovi po pitanju rada	356	7.000	7.825	15.941	825	111,8%
158	042	Poljoprivreda, šumarstvo, lov i ribolov	357	36.000	35.967	33.925	-33	99,9%
159	043	Gorivo i energija	358	0	0	0	0	0,0%
160	044	Rudarstvo, proizvodnja i izgradnja	359	0	0	0	0	0,0%
161	045	Transport	360	1.339.100	1.865.292	968.988	526.192	139,3%
162	046	Komunikacije	361	0	0	0	0	0,0%
163	047	Ostale industrije	362	0	0	0	0	0,0%
164	048	liR Ekonomski poslovi	363	0	0	0	0	0,0%
165	049	Ekonomski poslovi n. k.	364	803.800	155.174	159.553	-648.626	19,3%
166	05	Zaštita životne sredine (167+.....+172)	365	231.400	115.772	122.184	-115.628	50,0%
167	051	Upravljanje otpadom	366	100.000	60.000	0	-40.000	60,0%
168	052	Upravljanje otpadnim vodama	367	0	0	0	0	0,0%
169	053	Smanjenje zagađenosti	368	0	0	500	0	0,0%
170	054	Zaštita raznovrsnosti flore i faune i zaštita krajolika	369	0	0	0	0	0,0%
171	055	liR Zaštita životne sredine	370	0	0	0	0	0,0%
172	056	Zaštita životne sredine n. k.	371	131.400	55.772	121.684	-75.628	42,4%
173	06	Stambeni i zajednički poslovi (174+.....+179)	372	1.859.750	2.017.769	2.476.393	158.019	108,5%
174	061	Stambeni razvoj	373	0	0	0	0	0,0%
175	062	Razvoj zajednice	374	1.138.500	924.984	1.325.621	-213.516	81,2%
176	063	Vodosnabdijevanje	375	195.000	301.816	614.031	106.816	154,8%
177	064	Ulična rasvjeta	376	190.000	341.647	221.100	151.647	179,8%
178	065	liR Stambeni i zajednički poslovi	377	336.250	449.322	315.641	113.072	133,6%
179	066	Stambeni i zajednički poslovi n. k.	378	0	0	0	0	0,0%
180	07	Zdravstvo (181+.....+186)	379	0	500	0	500	0,0%
181	071	Medicinski proizvodi, uređaji i oprema	380	0	0	0	0	0,0%
182	072	Vanbolničke usluge	381	0	0	0	0	0,0%
183	073	Bolničke usluge	382	0	0	0	0	0,0%
184	074	Usluge zdravstvene zaštite	383	0	0	0	0	0,0%
185	075	liR Zdravstvo	384	0	0	0	0	0,0%
186	076	Zdravstvo n. k.	385	0	500	0	500	0,0%

187	08	Rekreacija, kultura i religija (188+.....+193)	386	2.856.800	3.038.711	1.254.085	181.911	106,4%
188	081	Usluge sporta i rekreacije	387	1.967.700	2.214.175	850.144	246.475	112,5%
189	082	Usluge kulture	388	783.100	769.125	373.800	-13.975	98,2%
190	083	Usluge emitiranja i izdavaštva	389	0	0	0	0	0,0%
191	084	Religijske i druge zajedničke usluge	390	106.000	55.411	30.141	-50.589	52,3%
192	085	liR Rekreacija, kultura i religija	391	0	0	0	0	0,0%
193	086	Rekreacija, kultura i religija n. k.	392	0	0	0	0	0,0%
194	09	Obrazovanje (195+.....+202)	393	1.451.000	1.527.064	2.190.907	76.064	105,2%
195	091	Predškolsko i osnovno obrazovanje	394	782.000	712.009	663.061	-69.991	91,0%
196	092	Srednje obrazovanje	395	10.000	10.205	9.208	205	102,1%
197	093	Obrazovanje poslije srednje škole koje nije visoko obrazovanje	396	0	0	0	0	0,0%
198	094	Visoko obrazovanje	397	57.000	57.000	28.000	0	100,0%
199	095	Obrazovanje koje nije definirano nivoom	398	0	4.000	5.950	4.000	0,0%
200	096	Pomoćne usluge obrazovanju	399	602.000	743.850	1.484.688	141.850	123,6%
201	097	liR Obrazovanje	400	0	0	0	0	0,0%
202	098	Obrazovanje n. k.	401	0	0	0	0	0,0%
203	10	Socijalna zaštita (204+.....+212)	402	422.000	402.374	340.949	-19.626	95,3%
204	101	Bolest i hendikepiranost	403	0	0	9.038	0	0,0%
205	102	Starost	404	0	0	0	0	0,0%
206	103	Nasljednici	405	0	0	0	0	0,0%
207	104	Porodica i djeca	406	71.000	54.292	52.291	-16.708	76,5%
208	105	Nezaposlenost	407	0	0	0	0	0,0%
209	106	Stanovanje	408	0	0	0	0	0,0%
210	107	Socijalno isključenje n. k.	409	0	0	0	0	0,0%
211	108	liR Socijalna zaštita	410	0	0	0	0	0,0%
212	109	Socijalna zaštita n. k.	411	351.000	348.082	279.620	-2.918	99,2%

U Posušju Certificirani računovođa

Dana 28.2.2024 Broj dozvole: _____

CERTIFICIRANI RAČUNOVOĐA
MILENA KOVAČ
Broj: 2083

Rukovoditelj
M.P.

Obrazac BS

4272141340004

Identifikacijski broj

84.11

Šifra po kvalifikacijskoj djelatnosti

0

Organizacijski broj

0

Operativni broj

0

Funkcionalni kod

0

Fond

Pojedinačni obrasci:

Konsolidirani obrasci:

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Ministarstvo financija ŽZH
Nadležno ministarstvo

Općina Posušje
Potrošačka jedinica - glava

Posušje
Sjedište potrošačke jedinice

28-02-2024
FINANSIJSKO/FINANCIJSKU
INFORMATIČKA AGENCIJA
POSLOVNA JEDINICA ŠIROKI BRIJEG
ISPOSTAVA POSUŠJE

BILANCA STANJA
na dan 31.12.2023. godine

- u KM -

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom razdoblju tekuće godine	U istom obračunskom razdoblju prethodne godine	Postotak (4/5) × 100
1	1	2	3	4	5	6
1		I AKTIVA				
2	100000+ 200000	A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (3 do 10)	001	1.934.970	1.862.281	103,90
3	110000	Novčana sredstva i plemeniti metali	002	1.885.801	1.798.230	104,87
4	120000	Vrijednosni papiri	003			
5	130000	Kratkoročna potraživanja	004	40.680	30.562	133,11
6	140000	Kratkoročni plasmani	005	8.000	33.000	24,24
7	160000	Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	006	489	489	100,00
8	210000	Zalihe materijala i robe	007			
9	220000	Zalihe sitnog inventara	008			
10	190000	Kratkoročna razgraničenja	009			
11	000000	B. Stalna sredstva (14+17+20+21)	010	18.675.474	14.647.398	127,50
12	011000	Stalna sredstva	011	21.664.628	17.584.810	123,20
13	011900	Ispravak vrijednosti stalnih sredstava	012	2.989.154	2.937.412	101,76
14	011-0119	Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (12-13)	013	18.675.474	14.647.398	127,50
15	020000	Dugoročni plasmani	014			
16	029000	Ispravak vrijednosti dugoročnih plasmana	015			

Kontrolni broj: 10929532467943

str. 1 od 2

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom razdoblju tekuće godine	U istom obračunskom razdoblju prethodne godine	Postotak (4/5) × 100
	1	2	3	4	5	6
23		II PASIVA				
24	300000	A. Kratkoročne obveze i razgraničenja (25 do 30)	022	5.508.385	4.393.904	125,36
25	310000	Kratkoročne tekuće obveze	023	3.066.991	2.709.575	113,19
26	320000	Obveze po osnovi vrijednosnih papira	024			
27	330000	Kratkoročni krediti i zajmovi	025	582.019	0	
28	340000	Obveze prema zaposlenicima	026	234.415	202.040	116,02
29	360000	Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	027	489	489	100,00
30	390000	Kratkoročna razgraničenja	028	1.624.471	1.481.800	109,63
31	400000	B. Dugoročne obveze i razgraničenja (32+33+34)	029	5.001.874	5.185.199	96,46
32	410000	Dugoročni krediti i zajmovi	030	5.001.874	5.183.893	96,49
33	420000	Ostale dugoročne obveze	031			
34	490000	Dugoročna razgraničenja	032		1.306	
35	500000	C. Izvori stalnih sredstava (36+37+38+39-40)	033	10.100.185	6.930.576	145,73
36	510000	Izvori stalnih sredstava	034	13.091.581	9.862.270	132,74
37	520000	Ostali izvori sredstava	035			
38	530000	Izvori sredstava rezervi	036			
39	590000	Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	037			
40	590000	Neraspoređeni višak rashoda nad приходima	038	2.991.396	2.931.694	102,04
41		UKUPNA PASIVA (24+31+35) = 22	039	20.610.444	16.509.679	124,84

Posušje, 28.02.2024.
Mjesto i datum

KOVAČ (MATE) MILENA
Certificirani računovođa

2083/5
Broj licencije

039/685-719
Kontakt

CERTIFICIRANI RAČUNOVOĐA
MILENA KOVAČ

Ante Begić
Rukovodilac

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Ministarstvo financija ŽZH
Nadležno ministarstvo

Općina Posušje
Potrošačka jedinica - glava

Posušje
Sjedište potrošačke jedinice

4272141340004

Identifikacijski broj

84.11

Šifra po kvalifikacijskoj djelatnosti

0

Organizacijski broj

0

Operativni broj

0

Funkcionalni kod

0

Fond

Pojedinačni obrasci:

Konsolidirani obrasci:

28-02-2024
FINANSIJSKO-FINANCIJSKU
INFORMATIČKA AGENCIJA
POSLOVNA JEDINICA ŠIROKI BREG
ISPOSTAVA POSUŠJE

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

Razdoblje izvještavanja od 1.1.2023. do 31.12.2023. godine

- u KM -

Redni broj	Broj konta	POZICIJA	Oznaka za AOP	Iznos
1	1	2	3	4
		I NOVČANI PRIMICI		
1		Prihodi (od 2 do 6)	450	12.404.256
2	710000	Prihodi od poreza	451	6.840.608
3	720000	Neporezni prihodi	452	2.771.489
4	730000	Tekući transferi (transferi i donacije)	453	1.143.827
5	740000	Kapitalni transferi	454	1.610.059
6	770000	Prihodi po osnovi zaostalih obveza	455	38.274
7		Kapitalni primici i transferi (redni broj 8)	456	1.652
8	811000	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	457	1.652
9		Financiranje (10+11+12)	458	450.900
10	813000	Primici od finansijske imovine	459	50.900
11	814000	Primici od dugoročnog zaduživanja	460	400.000
12	815000	Primici od kratkoročnog zaduživanja	461	0
13		UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1+7+9)	462	12.856.809
		II NOVČANE ISPLATE		
15		Rashodi (od 16 do 21)	463	10.222.932
16	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih	464	2.622.817
17	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	465	236.196
18	613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	466	3.426.359
19	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	467	3.040.287
20	615000	Kapitalni transferi	468	882.622
21	616000	Izdaci za kamate	469	14.652
22		Kapitalni izdaci (redni broj 23)	470	2.520.406
23	821000	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	471	2.520.406
24		Financiranje (25+26)	472	25.900
25	822000	Izdaci za finansijsku imovinu	473	25.900
26	823000	Izdaci za otplate dugova	474	0
27		UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15+22+24)	475	12.769.238
28		NETO NOVČANI PRIMICI/ISPLATE (13 minus 27) ili (27 minus 13)	476	87.571
29		SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	477	1.798.230
30		SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28+29)	478	1.885.801

Posušje, 28.02.2024.
Mjesto i datum

KOVAČ (MATE) MILENA
Certificirani računovodnja

Ante Begić
Rukovodilac

2083/5
Broj licencije

039/685-719
Kontakt

Kontrolni broj: 154849592331

CERTIFICIRANI RAČUNOVODJA
MILENA KOVAČ
Broj: 2983

str 1 od 1

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Županija Zapadnohercegovačka
OPĆINA POSUŠJE

Datum: 16.07.2024.
Broj: 01-450-2/24

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH

IZJAVA RUKOVODSTVA

Ova izjava (u skladu sa zahtjevima ISSAI-ja 2580) daje se u vezi s vašom finansijskom revizijom **Općine Posušje** za 2023. godinu, u svrhu izražavanja mišljenja o tome da li finansijski izvještaji daju istinit i objektivni prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, u skladu s posebnim propisima Federacije BiH za budžetske korisnike o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru. Izjava se daje i u svrhu potvrđivanja da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, prikazane u finansijskim izvještajima **Općine Posušje**, u svim značajnim aspektima usklađene s nadležnom zakonskom i drugom pravnom regulativom.

Potvrđujemo sljedeće (po našem najboljem znanju i uvjerenju, nakon ispitivanja koje smo smatrali neophodnim kako bismo se odgovarajuće informisali):

Finansijski izvještaji

- Ispunili smo svoju odgovornost za pripremu finansijskih izvještaja u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.
- Značajne pretpostavke koje smo koristili u izradi računovodstvenih procjena, uključujući i one mjerene po fer vrijednosti, razumne su i osnovane.
- Odnosi i transakcije između povezanih strana adekvatno su računovodstveno obuhvaćene i objavljene u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju.
- Pravilno smo procijenili, evidentirali i objavili sve gubitke po osnovu nenaplativih potraživanja, preuzetih obaveza i obezvređivanja imovine.
- Preuzeli smo neophodne aktivnosti da spriječimo prevare i zloupotrebe javnih sredstava za slučajeve koji su nam bili poznati.
- Nije bilo neusklađenosti sa zahtjevima nadležne zakonske i druge pravne regulative, koje bi, u slučaju nepoštovanja, mogle imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Nabavke roba, usluga i radova proveli smo u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u BiH, rukovodeći se principima racionalnog trošenja javnih sredstava i obezbjeđivanja najboljeg kvaliteta nabavljenih roba, usluga i radova.
- Postupili smo u skladu sa svim aspektima odredbi ugovora (koje smo zaključili tokom godine ili u ranijem periodu), a koje bi, u slučaju nepridržavanja, mogle imati značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Sve transakcije su evidentirane u računovodstvenim evidencijama i prezentovane u finansijskim izvještajima.

Omogućili smo vam:

- pristup svim poslovnim knjigama, evidencijama i dokumentaciji, za koje smatramo da su relevantne za pripremu finansijskih izvještaja;
- pristup svim informacijama o sudskim sporovima u toku, pokrenutim protiv **Općine Posušje** i koje je pokrenula **Općina Posušje** i procjenu ishoda tih sporova;
- pristup dokumentaciji vezanoj za sudska poravnanja i isplate po tim osnovama;
- dodatne informacije koje ste zahtijevali od nas za potrebe revizije;
- neograničen pristup osobama u **Općini Posušje** za koje ste utvrdili da je neophodno da daju revizorske dokaze.

Pružene informacije

- Otkrili smo vam sve poznate slučajeve neusklađenosti sa zakonskom i drugom pravnom regulativom ili sumnjama da one postoje.
- Otkrili smo vam identitet povezanih stranaka subjekta i sve odnose i transakcije koje su nam poznate.
- Dali smo sve informacije u vezi s prevarom ili sumnjom da ona postoji, za koje imamo saznanja i koje mogu uticati na subjekt, a uključuju:
 - rukovodstvo;
 - zaposlene koji imaju značajnu ulogu u internoj kontroli ili
 - ostale, gdje prevara može imati značajan učinak na finansijske izvještaje.

